

LAUREA - AMMATTIKORKEAKOULU

KIINTEISTÖTURVALLISUUDEN SA- NASTOHANKE: TERMI- INVENTAARIO

Lauri Kulonen

2005 Espoo

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU
Espoo-instituutti, Leppävaara

KIINTEISTÖTURVALLISUUDEN SANASTOHANKE:
TERMI-INVENTAARIO

Lauri Kulonen
Turvallisuusalan
koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Helmikuu 2005

Lauri Kulonen

Kiinteistöturvallisuuden sanastohanke: termi-inventaario

Vuosi

2005

Sivumäärä 56

Opinnäytetyöni tavoitteena on edistää kiinteistöturvallisuuden ammattikielen yhtenäistämistä sekä antaa näkökulmia sanastotyön teorian soveltamiseen kiinteistöturvallisuudessa. Opinnäytetyöni tarkoituksena on laatia sanastotyön teoriaan perustuva termi-inventaario, joka on osana meneillään olevaa kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta. Sanastohankkeeseen, jossa laatimani opinnäytetyö oli ensimmäisenä vaiheena, ryhdyttiin Pääesikunnan turvallisuusosaston aloitteesta joulukuussa 2003.

Pääesikunnan turvallisuusosaston tapaan useat muut tahot, jotka toimivat kiinteistöturvallisuuden parissa, ovat tiedostaneet alan ammattikielen olevan epäyhtenäistä. Yksi sanastotyöllä saavutettavista hyödyistä on ammattikielen muokkaaminen kommunikoinnin selkeyttämiseksi ja yhtenäistämiseksi. Ammattikieltäkin tarvitsee jatkuvasti huoltaa sen pitämiseksi selkeänä ja yksiselitteisenä, koska muun muassa teknologian nopea kehitys saa jatkuvasti aikaan tarvetta muodostaa uusia termejä ja muuttaa jo käytössä olevia tarkoituksenmukaisemmiksi.

Opinnäytetyö aloitettiin lähdeaineiston kartoittamisella ja hankkimisella sekä sanastotyöryhmän kokoamisella. Kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta varten koottiin kuuden substanssiasiantuntijan sanastotyöryhmä. Sanastotyöryhmän tehtävänä oli muun muassa arvioida inventoimieni termien käyttökelpoisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta hankkeen lopullisena tuloksena laadittavassa sanastossa. Arviointi toteutettiin sanastotyöryhmän kokouksissa tai tarvittaessa kirjallisesti ennen kutakin kokousta lähetetyn luonnosmateriaalin pohjalta.

Termi-inventaarion lisäksi opinnäytetyössä laadittiin neljä luonnosta kiinteistöturvallisuuteen liittyvistä käsitejärjestelmistä, jotta kiinteistöturvallisuuden käsitteitä olisi helppompi hahmottaa kokonaisuutena. Kiinteistöturvallisuuden sanastohanke, jonka ensimmäisenä osana opinnäytetyöni on, tulee jatkumaan myös opinnäytetyöni valmistuttua.

Asiasanat: kiinteistöturvallisuus, sanastotyö, ammattikieli, termi-inventaario

Lauri Kulonen

Terminology Project in Premises Security: Term Inventory

Year	2005	Pages	56
------	------	-------	----

The objective of this thesis is to further special language in premises security to be made more uniform and give viewpoints how to apply terminological theory to the premises security. The purpose is to prepare a term inventory, which is based on terminological theory, as part of the terminology project in premises security. The terminology project in premises security was started on demand of the Defence Staff Security Division in December 2003. My thesis is the first part of the terminology project in premises security.

As the Defence Staff Security Division, also other players operating within the field of premises security have become aware that sector-specific language is heterogeneous. One of the benefits to be received of the terminological work is to homogenize the special language and clarify communication within the field of premises security. To retain special language as clear and homogenous, it is necessary to maintain correctness of the standard language continually, because, among other things, rapidly growing technology creates a need for new terms and updating previously existing ones.

The thesis was begun by surveying and acquiring source material and assembling a team for terminology management. Six substance specialists were assembled for the terminology project in premises security. One of the tasks that the team for terminology management had was to assess the term inventory, if the terms are useful and appropriate in the vocabulary which will be the final result of the terminology project. The assessment was carried out in the meetings of the terminology management team and if needed, in written form on the basis of the draft material sent before.

In addition to term inventory, four drafts of concept systems were drawn up to enable the perceiving of the premises security concepts as one system. The terminology project in premises security, in which this thesis forms the first part, will be continued also after my thesis is finished.

Key words: premises security, terminology work, special language, term inventory

Sisällys

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Tavoitteet ja tarkoitus.....	7
1.2	Teoreettinen tausta.....	7
1.2.1	Kiinteistöturvallisuuteen liittyvät käsitteet	8
1.2.2	Sanastotyöhön liittyvät käsitteet	10
2	SANASTOTYÖN TOTEUTTAMINEN	12
3	SANASTOTYÖN KAUTTA SAAVUTETUT HYÖDYT.....	12
3.1	Eri tahot hyötyvät eri tavoin.....	13
3.2	Ammattikielen yhtenäistäminen	13
4	SANASTOTYÖ KIINTEISTÖTURVALLISUUDEN ALALLA.....	14
4.1	Ammattikielen huolto	15
4.2	Sanastotyön kautta imagon kohotusta.....	16
4.3	Sanastojen laadinta ja julkaiseminen kiinteistöturvallisuuden alalla	17
5	HANKKEEN KUVAUS	17
5.1	Hankkeen edistyminen sekä yksityiskohdat	18
5.2	Sanastotyöryhmä.....	20
5.3	Termi-inventaario ja käsitejärjestelmäkaavioluonnokset sekä palautteen antaminen.....	21
5.3.1	Termi-inventaario	22
5.3.2	Käsitejärjestelmäkaavioluonnokset	24
5.3.3	Palautteen antaminen	24
6	ARVIOINTI	25
6.1	Sanastohankkeen jatkuminen sekä kehittämissuositukset	25
6.2	Hankkeen onnistuminen	27
6.3	Toteutuksen ongelmat ja niiden ratkaisut.....	29
6.4	Oman oppimisen arviointi	30
7	YHTEENVETO	31
	LÄHTEET	32
	LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Turvallisuusalalla on keskenään hyvin erityyppisiä toimijoita. Organisaatioiden toimi- ja erikoistumisalat vaihtelevat hyvin paljon. Ala jakautuu turvallisuusviranomaisiin, yksityiseen turva-alaan, yritysten omiin turvallisuustoimiin sekä yksityisten henkilöiden toimiin.

Jokainen toimija pyrkii vaikuttamaan omien intressiensä mukaisiin asioihin. Viranomaiset keskittyvät koko valtakuntaa koskeviin asioihin tavoittelematta rahallista voittoa.

Yksityinen turva-ala sen sijaan tarjoaa turvallisuuspalveluita kaikille halukkaille korvauksista vastaan, eli keskittyy turvallisuuteen liiketoiminnan näkökulmasta. Yksityinen henkilö pyrkii tekemään oman elämänsä mahdollisimman turvalliseksi käyttäen lakisääteisen viranomaisavun lisäksi mahdollisesti yksityisen turva-alan tarjoamia palveluita.

Käsitykset turvallisuudesta ja turvallisuustarpeet ovat hyvin vaihtelevia eri henkilöillä ja ryhmillä (Pesonen 1993, 30 - 31). Yksityinen henkilö pyrkii tekemään elämänsä mahdollisimman turvalliseksi. Turvallisuus on kuitenkin tunne; eri henkilöt kokevat eri asioita riskeiksi (Niemelä & Lahikainen 2000). Jokainen yksityinen henkilö, jollainen turvallisuusalalla toimivakin on, puhuu turvallisuusasioista hänelle ominaisin termein. Edes turvallisuusalan saman erikoistumisalan toimijat eivät kommunikoi substanssiinsa kuuluvista asioista yhtenäisin termein, erityyppisistä toimijoista tai yksityisistä henkilöistä puhumattakaan. Tämä johtunee siitä, että turvallisuusalalla toimii eri koulutuksen saaneita henkilöitä, joista suuri osa on oppinut alalla käytetyn termistön vasta työelämässään.

Työelämässä ei ole tällä hetkellä kiinteistöturvallisuudesta yhtenäistä käsitteistöä. Eri organisaatioissa saatetaan käyttää täysin eri termejä samoista käsitteistä. Tästä hyvänä esimerkkinä on, että Puolustusvoimissa käytetään kiinteistöturvallisuudesta termiä tilaturvallisuus (Kataja 2002). Käsitteet eivät ole yhtenäisiä edes opinnäytetyöni otsikon osalta.

Pääesikunnan turvallisuusosastolla on huomattu, että aiemmin kuvattu tilanne on korjattavissa. Kiinteistöturvallisuuteen on luotava yhtenäinen käsitteistö kaikille toimijoille.

1.1 Tavoitteet ja tarkoitus

Opinnäytetyöni tavoitteena on edistää kiinteistöturvallisuuden ammattikielen yhtenäistämistä sekä antaa näkökulmia sanastotyön teorian soveltamiseen kiinteistöturvallisuudessa. Tavoitteen toteutuessa tämä helpottaa kiinteistöturvallisuuden parissa työskentelevien henkilöiden välistä kommunikointia sekä kommunikointia sidosryhmien kanssa. Tarkoituksena on laatia termi-inventaario kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta varten. Paloturvallisuus on rajattu kokonaisuudessaan työn ulkopuolelle. Termi-inventaariota on tarkoitus hyödyntää myös Laurea-ammattikorkeakoulun meneillään olevassa digitaalikirjastohankkeessa.

Termi-inventaario suoritetaan keräämällä käsitteitä kuvaavia termejä eri lähteistä, jotka voivat olla erilaisia ja -tasoisia, kuten muun muassa tutkimuksellisesti päteviä kirjallisia teoksia, artikkeleita, www-sivuja tai jopa yritysten tuotemainoksia (Sanastokeskus TSK 1989, 142 - 145). Kiinteistöturvallisuudessa, johon tämä sanastohanke liittyy, on osittain huonosti jäsentynyt käsitteistö koko alan uutuuden ja teknisen kehityksen vuoksi. Tällaisessa tilanteessa sanastotyölle on tarvetta käsitteistön yhdenmukaistamiseksi ja selkeyttämiseksi.

Tämän opinnäytetyön tekemisestä uskon saavani kokemusta terminologiatyöstä. Tavoitteena on myös substanssiini, turvallisuuteen, liittyvän tietouden laajentaminen ja syventäminen. Koska opinnäytetyö on tiiviisti työelämään sidottu, voin luoda kontakteja alan vaikuttajiin ja luoda näin verkostoa, jossa jokainen voi hyötyä ammatillisesti. Tästä lienee hyötyä tulevaisuudessa työelämässä ollessani.

1.2 Teoreettinen tausta

Seuraavassa tarkastellaan keskeisiä käsitteitä sekä joitakin niihin läheisesti liittyviä käsitteitä. Käsiteanalyysistä tekee haastavan kiinteistöturvallisuus-käsitteen määritelmien vähyys ja alan yleisen hyväksynnän saavuttaneen määritelmän puuttuminen sekä toisaalta sanastotyön teorian sisältämien käsitteiden suuri määrä. Opinnäytetyöni muissa osioissa pohjaan termivalintani tässä osiossa esitettyihin lähtökohtiin.

1.2.1 Kiinteistöturvallisuuteen liittyvät käsitteet

Kiinteistöturvallisuutta on käsitteenä varsin uusi, eikä sitä ole vielä kattavasti määritelty. Yritysturvallisuuden neuvottelukunta on rakentanut tällä hetkellä ainoan suomeksi kirjoitetun määritelmän: ”Kiinteistöturvallisuus sisältää ne rakenteet, keinot ja toimenpiteet, joilla kiinteistö ja siinä olevat ihmiset, omaisuus sekä toiminnot suojataan erilaisilta vaaroilta ja onnettomuuksilta” (Yritysturvallisuuden neuvottelukunta, luettu 6.2.2004). Kiinteistöturvallisuus-käsite tulee määrittelyksi sanastotyön keinoin ja periaattein tämän kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen, jonka yksi osa oheinen opinnäytetyö on, tuotoksena. Lienee tarkoituksenmukaista tarkastella turvallisuuden käsitettä sekä määrittellä kiinteistön käsite. Turvallisuutta voidaan tarkastella monista näkökulmista. Tässä yhteydessä turvallisuutta lähestytään tunteena, riski-käsitteen kautta sekä arvonäkökulmasta sen sijaan, että pyrittäisiin määrittelemään turvallisuus-käsite kattavasti ja kaikki eri näkökulmat huomioon ottaen. Turvallisuus-käsite tulisikin Niemelän ja Lahikaisen (2000, 9) mukaan määrittellä yhteydessä käsiteltävään aihealueeseen.

1.2.1.1 Turvallisuus tunteena ja riski-käsitteen kautta

Turvallisuuden tunteet ovat yksilötasolla psykologisia ilmiöitä, joihin liittyy läheisesti myös riskin käsite (Niemelä & Lahikainen 2000). Yritystoimintaan liittyy monia epävarmuustekijöitä, riskejä, jotka liikkeenharjoittajan on tiedostettava (Suominen 2000, 26 - 29). Riskienhallinnalla pyritään saavuttamaan yritykselle määritelty turvallisuustaso ja säilyttämään se mahdollisimman pienillä kustannuksilla (Suominen 2000, 26).

Samaa riskienhallintaa eli negatiivisten ja positiivisten tunteiden tasapainottamista on harjoitettava yksilötasollakin. Jos ainoastaan turvattomuudentunne pääsee hallitsemaan, yksilö näkee ympäröivän maailman erityisen vihamielisenä. Sama ilmiö voi toteutua päinvastaisena, jolloin yksilö ei tiedosta negatiivisia tunteita ja väärä turvallisuudentunne voi kostautua jonkun epämiellyttävän tapahtuman muodossa. Riskienhallinta yksilön sisäisenä psykologisena toimintana pyrkii myös säilyttämään asettamansa turvallisuustason mahdollisimman pienin kustannuksin eli käyttämättä siihen liikaa henkisiä voimavaroja.

Turvallisuusalalla toimivien lienee helppo yhtyä väitteeseen, että maallikot ja asiantuntijat näkevät turvallisuuden eri tavoin. Tästä voitaneen päätellä, että maallikko näkee usein turvallisuuden vain subjektiivisena eikä suhtaudu siihen asiantuntijan tavoin myös objektiivisesti. (Ruuhilehto & Kuusisto 1998.) Valitettavasti tätä tosiasiaa on käytetty läpi historian monissa tapauksissa huonoihin päämääriin. Asiantuntijat ovat pyrkineet luomaan omien tarkoitusperiensä saavuttamiseksi pelon ja turvattomuuden ilmapiirin, josta he ovat hyötynet. Esimerkkinä tällaisesta toiminnasta mainittakoon sotapropaganda.

1.2.1.2 Turvallisuus arvonäkökulmasta

Turvallisuus on erityisen monivivahteinen käsite arvokysymyksenä. Turvallisuutta on käsitelty arvoina psykologiassa, sosiologiassa, kriminologiassa, valtiotieteissä, taloustieteissä sekä monissa muissakin yhteyksissä. (Niemelä & Lahikainen 2000.) Kunkin alan asiantuntija tarkastelee käsitteitä eri näkökulmasta, mikä asettaa haasteen pyrittäessä muodostamaan kokonaisnäkemyksiä aiheesta.

Turvallisuutta arvona pidetään muun muassa varmuutena ja vaarattomuutena, eli tapaturmien, onnettomuuksien, rikollisuuden ja väkivallan poissaolona (Niemelä & Lahikainen 2000). Heikkonen (1995) painottaa lain asemaa perusturvallisuutta luotaessa. Turvallisuuteen liittyvätkin mielestäni hyvin läheisesti vapaus ja ihmisoikeudet. Jos henkilöllä ei ole esimerkiksi YK:n peruskirjan vaatimia ihmisoikeuksia, hän tuskin voi tuntea oloaan turvalliseksi. Turvallisuudentarve onkin Maslowin (1987) mukaan yksi ihmisen perustarpeista (Niemelä & Lahikainen 2000, 22). Muita perustarpeita ovat muun muassa puhdas ilma, vesi ravinto ja vaatetus. Perustarpeiden puuttuminen luo turvattomuudentunnetta.

1.2.1.3 Kiinteistö-käsitteestä

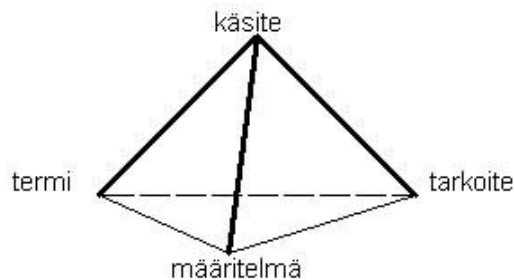
Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI tarkastelee kiinteistö-käsitettä seuraavasti: ”Lainsäädännössä kiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistörekisteriin kiinteistönä merkittyä maa- tai vesialueen omistuksen yksikköä. Kiinteistöön kuuluvat sillä sijaitsevat kiinteistön omistajan omistamat rakennukset ja kiinteät laitteet. (Ks. Kiinteistörekisterilaki ja Kiinteistönmuodostumislaki.) Sanaa kiinteistö käytetään puhekielessä yleisesti mm. pelkästä rakennuksesta.” (Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI 25.5.2001, 10.)

Kiinteistörekisterilaissa (16.5.1985/392), johon edellinenkin ote viittaa, kiinteistö-käsitettä tarkastellaan eri lakien pohjalta hyvin yksityiskohtaisesti, kuten lainsäädännölle on ominaista ja välttämätöntä. Kiinteistörekisterilain määritelmän sisältö on kuitenkin tiivistetysti se, että kiinteistö sisältää kaikki rakennukset sekä muun ympäristön, mitä tietyllä alueella on (Kiinteistörekisterilaki 16.5.1985/392, 2§). Tästä näkökulmasta alalla yleisesti käytetty toimitilaturvallisuus, jolla viitataan toimitilan eli rakennuksen turvallisuuteen, vaikuttaa nähdäkseni riittämättömältä.

1.2.2 Sanastotyöhön liittyvät käsitteet

Sanastotyö, josta käytetään myös synonyymia terminologinen työ, merkitsee ”työtä, jonka tarkoituksena on analysoida, tallentaa, muokata tai esittää käsitteitä ja niiden nimityksiä koskevaa tietoa” (Nykänen & Kalliokuusi 1999). Sanastotyötä käytetään työvälineenä terminologiassa, joka merkitsee ”oppia käsitteistä ja niitä kuvaavista termeistä” (Sanastokeskus TSK 1989, 22). Sanastolla tarkoitetaan ohjeita sanojen merkityksestä ja käytöstä antavaa eli normatiivista sanakirjaa, jossa tarkastellaan vain yhtä tiettyä ammattikieltä ja joka sisältää käsitteiden määritelmät sekä niitä vastaavat termit (Sanastokeskus TSK 1989, 121).

Ympäriämme on erilaisia tarkoituksia, joko konkreettisia tai abstrakteja asioita. Jokainen ihminen näkee asiat hänelle ominaisella tavalla ja pyrkii järjestelmään niitä ajatusmaailmassaan, jolloin niistä muodostuu käsitteitä. (Sanastokeskus TSK 1989, 24 - 25.) Käsitteet muodostavat puolestaan kokonaisuuksia sulautuessaan muihin käsitteisiin, jotka olemme ajattelumme avulla luoneet tarkoitteista (Cabré 1999, 95). Sanastokeskus TSK:n (1989, 24) kuvaama Tetraedrimalli (kuvio 1) havainnollistaa nähdäkseni hyvin käsitteen, termin, tarkoitteen ja määritelmän suhdetta toisiinsa nähden.

Kuvio 1. Tetraedrimalli (Sanastokeskus TSK 1989, 24)

Tarkoitteissa ja niistä muodostettavissa käsitteissä on nähdäkseni yhtymäkohtia psykologian skeeman eli sisäisen mallin kanssa. Skeemat säätelevät yksilön toimintaa siten, että ympäristön havainnointi tapahtuu sisäisen mallin kautta (Ruuhilehto & Kuusisto 1998, 21). "Tehdyt havainnot suhteutetaan malliin ja päätökset tapahtuvat ympäristöstä tehtyjen havaintojen ja sisäisten mallien tietoainekseen yhteisvaikutuksena" (Ruuhilehto & Kuusisto 1998, 21).

Termi on käsitteen kielellinen tunnus. Termeillä voi kuvata monenlaisia toisilleen päinvastaisiakin asioita, kuten joko konkreettisia tai abstrakteja, ulkoisia tai sisäisiä tai yksityisiä tai yhteisiä. (Cabré 1999, 95.) Termejä luonnehditaan myös "ammattikielen erikoisilmauksiksi" (Sanastokeskus TSK 1989, 11). Vastine on "tietynkielistä termiä toisessa kielessä vastaava termi tai termimäinen ilmaus" (Nykänen & Kalliokuusi 1999).

On mahdollista, että henkilö, joka ei syvällisesti tunne terminologian teoriaa, pitää tieteellisessä kielenkäytössä ja erityisesti terminologisessa keskustelussa käytettyjä termejä liian vaikeaselkoisina. Tälle on syynä muun muassa se, että arkikielen, tai tarkemmin ilmaistuna yleiskielen, termejä ei ole määritelty kaikilta osin kattavasti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001, 139.)

Määritelmä on käsitteen kielellinen kuvaus (Laurén, Myking & Picht 1997, 133). Sanastokeskus TSK (1989, 41) esittää sen tehtäväksi erottaa käsite muista käsitteistä, määrittää käsitesuhteet sekä luoda säännöt käsitteen käytölle. Laurén ym. (1997, 133) puolestaan eivät anna näinkään yksiselitteisiä raameja määritelmän sisällölle, vaan muistuttavat, että siihen vaikuttavat tapauskohtaiset asiat, kuten tilanne, tarkoitus ja termi; tärkeintä on, että käsitteen määritelmän perusteella ei ole mahdollista arvioida sen kullakin jollekin toiselle käsitteelle.

Terminologian teorian mukaisesti määritellyistä käsitteistä on laadittu käsitejärjestelmät, joiden avulla voidaan kuvata käsitesuhteita eli käsitteen suhdetta muihin käsitteisiin nähden (Laurén ym. 1997, 142 - 143). Terminologiatyön kannalta on keskeistä ymmärtää myös, että käsitteen ala pitää sisällään kaikkien niiden tarkoitteiden joukon, joita käsitteen sisältö luonnehtii (Sanastokeskus TSK 1989, 28).

Käsitteen sisällöllä tarkoitetaan käsitteen kaikkien piirteiden joukkoa (Nykänen & Kalliokuusi 1999). Käsitepiirteillä puolestaan tuodaan ilmi sellaiset tarkoitteeseen liittyvät

ominaisuudet, jotka voidaan havaita tai mitata tai jotka yleisesti hyväksytään tarkoitteeseen kuuluvaksi (Sanastokeskus TSK 1989, 26).

2 SANASTOTYÖN TOTEUTTAMINEN

Sanastotyö on aina ryhmätyötä, varsinainen työskentely aloitetaan sanastotyöryhmän kokoamisella. Tämän jälkeen tutustutaan menetelmiin ja sanastotyön teoriaan koko ryhmän voimin. Tosin työryhmän vetäjän on tiedettävä aiheesta syvällisemmin kuin yksittäisten jäsenten. Työryhmässä määritellään sanaston kohderyhmä, rajataan aihe ja sanastoon otettavien termien määrä sekä päätetään sanaston kielistä. (Suonuuti 1997.)

Sanastotyö jatkuu lähdeaineiston eli korpuksen keräämisellä. Lähdeaineistoon kerätään monipuolisesti alan termistöä eri näkökulmista käsitteleviä julkaisuja. Lähdeaineistosta kerätään termit, joiden katsotaan kuuluvan suunnitellun sanaston aiheeseen. Tätä sanastotyön vaihetta kutsutaan termi-inventaarioksi. (Sanastokeskus TSK 1989, 13, 142.) Termi-inventaarion tekemiseen käytetään useita lähteitä, jotka voivat olla erilaisia ja -tasoisia, kuten muun muassa lainsäädäntöä, tutkimuksellisesti päteviä kirjallisia teoksia, artikkeleita, www-sivuja, yritysten tuotemainoksia tai jopa suullisia lähteitä (Sanastokeskus TSK 1989, 142 - 145).

Kun termit on koottu, selvitetään niiden kuvaamien käsitteiden väliset suhteet ja määritellään käsitteet. Tämän jälkeen käsitteet yhdistetään termeihin ja päinvastoin. Näiden kaikkien vaiheiden jälkeen jäljelle jää termien valinta sanastoon, syntyneiden tietojen tallentaminen, lausuntokierros sekä sanaston viimeistely julkaisua varten. (Suonuuti 1997.)

3 SANASTOTYÖN KAUTTA SAAVUTETUT HYÖDYT

Sanaston kartoittamista ja tutkimista tieteellisistä lähtökohdista on alettu eri tieteenaloilla tekemään vasta viime vuosikymmeninä (Cabré 1999, 1). Vieläkin sanastotyö mielletään usein epämiellyttäväksi ja vaikeaksi (Sanastokeskus TSK 1989, 5). Yksittäiselle toimijalle, kuten esimerkiksi yritykselle tai julkisyhteisölle, sanaston tuottaminen tieteellisesti voikin olla liikaa aikaa ja varoja vievä prosessi. Sanastotyö edellyttää taitoa so-

veltaa terminologiatyön oppeja sekä kyseisen ammattialan asiantuntijoiden ja terminologiatyön asiantuntijoiden laajaa yhteistyötä (Sanastokeskus TSK 1989, 13).

3.1 Eri tahot hyötyvät eri tavoin

Terminologian tieteellisellä tutkimisella ja kartoittamisella voidaan hyödyttää eri tahoja eri tavoin: kielitiedettä ja kielen suunnittelijoita käsitejärjestelmien luomisen ja käsitteiden määrittelyn avulla, kyseessä olevan toimialan toimijoita ammattisanaston käsitteellistämisenä ja yhtenäistämisenä sekä kyseessä olevan toimialan asiakkaita ja muutoin siitä kiinnostuneita käsitteiden merkitysten ymmärtämisenä määritelmien kautta. Eri tahojen sanastotyön kautta saavuttamat hyödyt voidaan jakaa kahteen osaan, kielitieteelliseen ja kommunikointia ohjaavaan osaan. (Cabré 1999, 11.)

3.2 Ammattikielen yhtenäistäminen

Kieli jakaantuu yleiskieleen ja ammattikieleen. Arkipäivän kommunikointi ihmisten välillä tapahtuu yleiskielen ilmauksin, joita ei ole välttämättä tieteellisesti määritelty. ”Toisin kuin yleiskielen sanat, ammattikielen erikoisilmaukset eli termit liittyvät tarkasti rajattuihin ja määriteltyihin käsitteisiin, joiden sisältöön tekstiyhteys ei vaikuta”. (Sanastokeskus TSK 1989, 11.) Laurén ym. (1997, 32) jakavat sanastotyön käyttötarkoitukset kolmeen osaan, jotka ovat ammattikielen tutkimus, kielitieteellinen näkökulma ja ammattikielen muokkaaminen kommunikoinnin selkeyttämiseksi ja yhtenäistämiseksi. Yleis- ja ammattikielten ero on nähdäkseni asia, joka on olennaista tiedostaa alettaessa selvittää sanastotyön hyötyjä.

Kieli on jatkuvassa muutoksessa. Kommunikoitaessa ilmaisut saattavat muuttua ajan kuluessa hyvin paljon alkuperäisistä. (Cabré 1999, 3 - 5.) Sanastokeskus TSK:n (1989, 12) mukaan ammattikielen terminologia pyritään luomaan sellaiseen muotoon, että sen rinnalle ei kehity niin sanottua ammattislangia. Ammattislangi voi muodostua pienen ryhmän käyttäessä termejä, jotka voidaan kokea ammattikielen termejä helppokäyttöisemmiksi (Sanastokeskus TSK 1989, 12). Helppokäyttöisyys voi tässä yhteydessä merkitä muun muassa lyhyttä kirjoitusasua sekä sitä, miten termi on ymmärrettävissä yleiskielen käsitteiden kautta. Ammattislangi voi sekavoittaa kyseessä olevan ammattialan kielenkäyttöä vahvistamattomien termien käytön vuoksi (Sanastokeskus TSK 1989, 12).

Ammattikielen termit voivat kuitenkin olla alun perin yleiskielessä käytössä olleita, mistä ne on otettu ammattikieleen niiden laajan käytön vuoksi. Cabré nimittää muun muassa tällaista yleiskielestä suoraan ammattikielen sanastoon otettua käsitettä tai sen termiä keinotekoiseksi. Hänen mukaansa yleis- ja ammattikielen ero ei useissa tapauksissa ole kovin selkeä. (Cabré 1999, 56 - 61.) Jotta ammattikieli olisi mahdollisimman helpokäyttöistä, ammattikieleen tulee kehittää yleiskielestä eroavat termit vain sellaisissa tapauksissa, joissa yleiskielessä ei ole niitä lainkaan tai ne eivät kuvaa käsitettä riittävästi tarkasti (Cabré 1999, 58 - 62; Sanastokeskus TSK 1989, 84).

4 SANASTOTYÖ KIIINTEISTÖTURVALLISUUDEN ALALLA

Selkeillä ja johdonmukaisilla toimintatavoilla sekä yleisellä järjestyksellä ja siisteydellä voidaan edistää yrityksen tai organisaation työntekijöiden ja asiakkaiden kokemaa turvallisuuden ja luotettavuuden tunnetta sekä helpottaa toiminnan ennustettavuutta (Personen 1993, 31). Nähdäkseni myös sanastojen laatiminen helpottaa toiminnan ennustettavuutta ja selkeyttä sekä yksittäisessä yrityksessä että koko alalla. Sanastojen laatiminen kuuluukin muun muassa osana ISO 9001 laadunhallintajärjestelmään, jolla myös muutamat kiinteistöturvallisuuden toimialalla toimivat yritykset ovat sertifioineet toimintansa. Sen lisäksi, että standardointi ohjaa toimintatapoja, voidaan sillä vaikuttaa myös ammattikieleen.

”Sanastotyö on aina ollut yksi standardisoinnin tukijaloista. Jos halutaan sopia yhteisistä menettelyistä, säännöistä, mitoista tms. asioista, on myös sovittava yhteisestä kielestä näiden asioiden yksiselitteistä kuvaamista varten. Siksi on luonnollista, että hyvin moniin standardeihin sisältyy käsitteiden määrittelyä ja muita termien käyttöön liittyviä ohjeita, ja monilla aloilla on tarpeen myös tehdä standardeja, jotka keskittyvät pelkästään yhteisestä termistöstä sopimiseen.” (Nykänen 1995.)

Yksi sanastotyöllä saavutettavista hyödyistä on ammattisanaston yhtenäistäminen (Laurén ym. 1997, 32). Muun muassa tähän pyritään myös sertifioinnin yhteydessä laaditulla sanastolla. Suurempi toimija voi onnistua siirtämään määrittelemänsä käsitteet myös asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa ammattikieleen. Jotta ammattikieltä voitaisiin muokata vielä laajemmin, on sanastotyöhön kuitenkin otettava mukaan useita kiinteistöturvallisuuden ja terminologiatyön asiantuntijoita (Sanastokeskus TSK 1989, 126).

Sanastotyössä toimialan ja terminologiatyön asiantuntijoista kootun sanastotyöryhmän suositeltava henkilömäärä on noin kolmesta kahdeksaan ja työryhmässä suositellaan olevan alan eri osa-alueiden edustajia (Sanastokeskus TSK 1989, 126). Kiinteistöturvallisuudessa tällaisia ovat muun muassa vakuutusalan, laitetoimittajien, alan järjestöjen, alan opetuksen ja koulutuksen, vartioimisliiketoiminnan sekä viranomaisten edustajat. Tämä toteutuu muun muassa kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeessa, jonka osana tämä opinnäytetyö on.

4.1 Ammattikielen huolto

Kiinteistöturvallisuudessa erilaiset ilmaisut, jotka voidaan Sanastokeskus TSK:n (1989, 12) mukaan tulkita ammattislangiksi, ovat kokemukseni mukaan arkipäiväisiä ja laajassa käytössä. Hyvänä esimerkkinä tästä on muun muassa termi rikosilmoitusjärjestelmä, jonka kuvaama käsite Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton (1993) mukaan määritellään ”rikoksen havaitsemiseen ja niistä ilmoittamiseen tarkoitetuksi ilmoitusjärjestelmäksi”. Jopa alan asiantuntijat nimittävät kielenkäytössään rikosilmoitusjärjestelmää muun muassa rikosilmoitinjärjestelmäksi, tunkeutumisen ilmaisujärjestelmäksi, hälytysjärjestelmäksi tai rikkariksi.

Mainituista termeistä osa on laadittu sillä olettamuksella, että ne otettaisiin käyttöön ammattikielessä ja viimeksi mainittu nähdäkseni helppokäyttöisenä, yksinomaan ammattislangiin. Vaikka kaikkia termivariantteja eli samaa käsitettä tarkoittavien termien joukkoa ei voikaan pitää ammattislangin tunnusmerkit täyttävinä, on sanastotyön yksi tavoitteista poistaa käytöstä termin synonyymit ja käyttää vain yhtä (Cabré 1999, 51). Rikosilmoitusjärjestelmä on vain yksi esimerkki lukuisien muiden joukosta.

Kiinteistöturvallisuuden termien joukossa on muutamia, jotka eivät täysin kuvaa käsitettä, jota niiden olisi tarkoitus kuvata. Esimerkkinä voi tässäkin yhteydessä esittää termin rikosilmoitusjärjestelmä. Termin osa rikos merkitsee rikoslain (19.12.1889/39) mukaan tekoa, josta laki määrää rangaistuksen. Ilmoitusjärjestelmällä puolestaan tarkoitetaan ”pääosin sähkötekniistä laitteista koostuvaa järjestelmää, joka havaitsee valvontakohteessa tapahtuvan muutoksen ja siirtää siitä ilmoituksen vastaanottopaikkaan” (Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993, 16). Näiden määritelmien pohjalta rikosilmoitusjärjestelmä on hyvin ongelmallinen termi. Valvontakohteessa voi tapahtua muitakin muutoksia kuin suoranaisia rikoksia, kuten esimerkiksi linnun lentäminen auki jätetystä

ikkunasta sisään. Kokonaan uuden termin kehittäminenkin voi kuitenkin osoittautua vaikeaksi (Laurén ym. 1997, 43).

”Vakiintuneen termin muuttamiseen tulee olla erittäin painavat syyt. Usein on syytä jättää jopa loogisesti perusteltu muutos tekemättä, ellei ole odotettavissa vakavia haittoja. Muuttamista seuraava tiedon kulun häiriö saattaa kestää jopa vuosikymmeniä.” (Sanastokeskus TSK 1989, 82.) Tilannetta, jossa tieto muutetusta termistä ei kulje nopeasti koko ammattialan käyttämään kieleen, voitaneen helpottaa tiedottamisella sekä sillä, että lausunnonantajiksi sanastoluonnoksista kutsutaan sanaston tärkeimpien käyttäjäryhmien edustajat (Sanastokeskus TSK 1989, 130).

Sille, että samaa käsitettä kuvataan useilla eri termeillä, on useita syitä, kuten termien kääntäminen suoraan vieraista kielistä sopeuttamatta niitä suomen kielen omaan käsitemaailmaan, alan käsitteiden jäsentymättömyys sen uutuuden vuoksi tai systemaattisesti toteutetun sanastotyön ja muunkin kielenhuollon riittämättömyys. Sanastokeskus TSK:n (1989, 11) mukaan eri maiden kieli- tai kulttuuriyhteisöjen käsitteistöjen yhdenmukaistaminen on vaikeaa, jopa mahdotonta. Jotta ammattikieli olisi yleiskielen kanssa mahdollisimman yhtenevää, on huolehdittava riittävästä ammattikielen huollosta, jota muun muassa sanastotyökin on (Sanastokeskus TSK 1989, 11 - 12).

4.2 Sanastotyön kautta imagon kohotusta

Pesonen (1993, 214 - 215) esittää näkökulman, että yrityksen tai julkisyhteisön imago voi parantua asiakkaiden huomattessa sen turvallisuusasioiden olevan kunnossa ja tällä voidaan saavuttaa jopa taloudellista hyötyä. ”Asiakasorientoitunut turvallisuustoiminta lisää yrityksen tuotteiden ja palveluiden kysyntää” (Pesonen 1993, 268). Näkisin organisaation pyrkimyksen selkeyttää ammattikieltä kielenhuollon, kuten sanastotyön, kautta juuri tällaisena lisäarvoa tuottavana tekijänä. Pyrkimys yksiselitteisempään ja ymmärrettävämpään ammattikieleen ja sitoutuminen sen kehittämiseen on nähdäkseni luottamusta rakentava tekijä. Tästä osoituksena jotkut kehitysmaat huomasivat, että muun muassa kehittämällä teollisuusmaiden kanssa yhteensopivan, yksiselitteisen terminologian, he voivat päästä lähemmäksi näitä (Cabré 1999, 14 -15).

4.3 Sanastojen laadinta ja julkaiseminen kiinteistöturvallisuuden alalla

Tavallisimmin sanastot julkaistaan sanakirjoina, termilistoina ja termitietokantoina. Aikaisemmin sanastoja tehtiin vain painettuina sanakirjoina, joskin nykyäänkin se on vielä yleisin muoto. (Cabré 1999, 118.) Tietokannatkin ovat kuin sanakirjoja sähköisessä muodossa, joskin kätevämpiä tiedonhaun ollessa mahdollista esimerkiksi pelkällä termillä tai vain asiasanan muodossa olevalla linkillä (Laurén ym. 1997, 157). Termitietokantoja nimitet n usein termipankeiksi (Sanastokeskus TSK 1989, 16). Sähköisessä muodossa olevien termipankkien etuna ovat niiden monipuoliset käyttömahdollisuudet ja erilaiset julkaisutavat, kuten CD- ja DVD-levyt, disketit tai tietoverkot (Laurén ym. 1997, 257 - 258).

Kiinteistöturvallisuuden alalta julkaistut sanastot ovat verrattain vanhoja ja ne on alun perin julkaistu yksinomaan kirjamuotoisina. Tällaisia teoksia ovat muun muassa Sanastokeskus TSK:n laatimat Rikosilmoitussanasto (Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993) sekä Turvallisuusalan sanasto (Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989). Nyky n ne on tosin liitetty TEPA-termipankkiin, jota Sanastokeskus TSK pit n yllä yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kirjaston kanssa (Sanastokeskus TSK & Teknillinen korkeakoulu 2004).

Paloturvallisuuden puolelta ollaan myös laatimassa uudistettua sanastoa, tarkemmin Palontorjuntasanastoa, joka tulee valmistumaan 2005 vuoden aikana 700 käsitteen laajuisena. Muita tuoreita turvallisuuteen liittyviä sanastohankkeita ovat vuonna 2006 valmistuva Tyosuojelusanasto 500 käsitteellä sekä vastik n laaditut Tiivis tietoturvasanasto (Sanastokeskus TSK 2004) ja Valtionhallinnon tietoturvakäsitteistö (Valtiovarainministeriö 2003).

5 HANKKEEN KUVAUS

Seuraavassa kuvaan opinnäytetyöni toteuttamiseen liittyviä seikkoja. Aluksi esittelen hankkeen toteuttamiseen liittyviä seikkoja kronologisessa järjestyksessä. Sanastotyöryhmän kokoonpano esitet n kohdassa 5.2. Tämän jälkeen tarkastelen opinnäytetyön tuloksena laadittua termi-inventaariota (Liitteinä 4-11) sekä siinä yhteydessä laadittuja k sitej rjestelm kaavioluonnoksia (Liitteinä 1-3). Kohdan viimeisessä alaotsikossa kerrotaan palautteen antomahdollisuuksista termi-inventaariosta sekä luonnoksista

käsitejärjestelmiksi. Sekä termi-inventaarion tuloksena kerätyt käsitelistat että luonnokset käsitejärjestelmäkaavioiksi ovat liitteinä. Niiden asettamisella liitteiksi on pyritty helpottamaan niiden luettavuutta tilanteessa, jossa lukijan intresseissä on tutustua vain niihin koko opinnäytetyön sijaan.

5.1 Hankkeen edistyminen sekä yksityiskohdat

Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäyteohjeen mukaan opinnäytetyön tehtyään opiskelijan on suoritettava niin sanottu kypsyysnäyte. Kypsyysnäytteessä opiskelija kirjoittaa opinnäyteohjaajan laatimiin kysymyksiin vastaukset käyttämättä tukimateriaalia. Tällä järjestelyllä toteutetussa kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa oman äidinkiелensä kirjoittamisen tason sekä perehtyneisyytensä opinnäytetyönsä aiheeseen. Suoritin kypsyysnäytteen 1. helmikuuta 2005.

Tammikuun 25. päivänä 2005 pidin opinnäyteohjeen mukaisen arviointiseminaarilustuksen. Seminaarilustuksessa esittelin työn tuloksia sekä sen tekemiseen liittyviä seikkoja. Seminaarin jälkeen tein vielä lisäyksiä opinnäytetyöni raporttiin.

Tammikuun 21. ja 24. 2005 keräsin sanastotyöryhmältä lyhyen palautteen sanastohankkeen ensimmäisen vaiheen, eli minun opinnäytetyöni käsittävän osuuden, onnistumisesta. Palautteessa sanastotyöryhmän jäsenet ottivat kantaa, oliko opinnäytetyöni tulosten ja heidän alkuperäisten odotustensa välillä ristiriitaa vai täytyivätkö odotukset. Palautteet annettiin osin suullisesti puhelinkeskusteluissa ja osin sähköpostitse.

Otin yhteyttä Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton Veli-Matti Ojalaan sekä Suomen Vakuutusalan Kustannuksen Eija Mustamäkeen 19.1.2005. Termi-inventaariossani, joka on liitteinä 4-11, on käytetty lähteinä suhteellisen taajaan heidän edustamiensa organisaatioiden julkaisemaa ja tekijänoikeuksin suojattua materiaalia. Ojala sekä Mustamäki myönsivät oikeuden lainata teoksistaan ei-kaupalliseen tarkoitukseen opinnäytetyöhön edellyttäen, että lähdeviittaukset on merkitty asianmukaisesti.

Työstin opinnäytetyöni teoriaosuudesta osan toiseen opintojaksoon, kirjallisuudessaan, liittyvänä pienoistutkielmana 15.1.2005 mennessä. Yhdistämällä opinnäytteeni osuuden opintojaksoon, jossa on tarkoitus laatia tutkimuksellista materiaalia, sain työstä pääosin tutkimuksellisen. Tutkimuksellisuus kuuluu opinnäytetyön peruskriteereihin Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeen mukaan.

Tässä yhteydessä viimeinen sanastotyöryhmän kokous pidettiin 14.1.2005. Kokouksessa esittelin työryhmälle aluksi hankkeen senhetkistä tilaa. Kokouksen varsinaisia käsiteltäviä aiheita olivat kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen jatkamistapa sekä joidenkin laatimani termi-inventaarion sisältämien käsitteiden tarkastelu. Osa käsitteistä ja niiden termeistä oli enemmän keskustelua herättäviä kuin toiset. Lähetin termi-inventaarion koko sanastotyöryhmälle noin viikkoa ennen kokouksen ajankohtaa.

Opinnäyteohjaajanani toiminut lehtori Tiina Ranta jäi äitiyslomalle 29.9.2004, joten hänen sijastaan opinnäyteohjaajanani aloitti yliopettaja Harri Koskenranta. Sekä Rannalla että Koskenrannalla on runsaasti substanssiosaamista kiinteistöturvallisuudesta, mikä on ollut hyödyksi myös minulle tilanteissa, joissa on ollut tarpeen keskustella substanssiasioista.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan opinnäytteeni oli tarkoitus saattaa päätökseen jo keväällä 2004. Keväällä suunnitelmaa kuitenkin muutettiin, minkä jälkeen siirryin viideksi kuukaudeksi työelämään suorittamaan työharjoittelujaksoa. Tuona aikana opinnäytetyöni ei edennyt, mikä kuului keväällä tarkistettuun suunnitelmaan.

Keväällä 2004 oli alun perin suunnitelmissa pitää sanastotyöryhmän kokous. Lähetinkin 31.3.2004 termivariantteja sanastotyöryhmälle. Kokouksen pitäminen kevään aikana ei onnistunut työryhmän aikaresurssien rajallisuudesta johtuen. Sain kuitenkin joitakin kommentteja sähköpostitse lähettämistäni termivarianteista työryhmältä. Kommentteissa otettiin kantaa kunkin käsitteen ja niiden termien muotoseikoista, määritelmästä sekä kelpoisuudesta otettavaksi suunniteltuun sanastoon. Varianttilistat olivat kuitenkin suhteellisen suppealta alueelta, joten erilaisia variantteja ei ollut kovin runsaasti.

Ensimmäinen palaveri sanastotyöryhmän kanssa pidettiin 25. helmikuuta 2004. Palaverissa tarkasteltiin sanaston laatimisen vaiheita sekä muutamia käsitteitä ja niiden termejä. Noin viikkoa ennen ajankohtaa termivarianttilista lähetettiin työryhmälle. Muutamat listassa olleet käsitteet saivat aikaan runsaasti keskustelua järjestetyssä palaverissa.

Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäyteohjeen mukainen suunnitteluseminaari pidettiin 29. tammikuuta 2004. Seminaarissa pidin alustuksen kiinteistöturvallisuuden asiantuntijasanastohankkeesta, miten hanketta vielä tuolloin nimitettiin. Alustuksen ja opponentin

puheenvuoron jälkeen keskustelimme sanastotyöstä yleensä ja kiinteistöturvallisuudesta opinnäytetyön aiheena. Alustettuani seminaarissa, ja sitä ennen valmistautuessani seminaarialustukseen, perehdyin hiukan syvemmin terminologiseen sanastotyöhön, jolloin minulle alkoi selvitä aiheen laajuus ja haastavuus.

Varsinainen termi-inventaario alkoi 16. tammikuuta 2004. Ennen tuota ajankohtaa keräsin ja kartoitin saatavilla olevia lähteitä. Lähteiden hankinnassa sain neuvoja sanastotyöryhmän jäseniltä ja muun muassa Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitosta sekä Laurea-ammattikorkeakoulun kirjastossa toimivilta informaatioilta.

Marraskuun 11. 2003 suoritin oppilaitoksemme opinnäyteohjeen mukaisen opinnäytetentin, jossa testattiin opinnäytetyötä aloittavan opiskelijan perehtyneisyys opinnäyteprosessin eri vaiheisiin. Muutamia päiviä ajankohdan jälkeen Tiina Ranta aloitti opinnäyteohjaajanani.

Opinnäytetyöni alkoi loppuvuodesta 2003, jolloin Pääesikunnan turvallisuusosasto otti Laurea-ammattikorkeakouluun yhteyttä sopiakseen sanastohankkeen aloittamisesta. Hanke oli sikäli pilotti, että oppilaitoksemme opiskelijoita ei ollut osallistunut aiemmin vastaavaan. Aloitin heti hankkeen alussa lähdeaineiston keräämisen ja kartoittamisen. Lisäksi suunnittelimme Pääesikunnan turvallisuusosaston edustajan kanssa sanastotyöryhmän kokoonpanovaihtoehtoja. Kokosin sanastotyöryhmän 14.1.2004 mennessä. Opinnäytetyöni aikataulun suunnittelin itse. Tuotos oli tarkoitus saada valmiiksi keväällä 2004.

5.2 Sanastotyöryhmä

Sanastotyöryhmään pyrittiin kokoamaan kiinteistöturvallisuuden alalla toimivien yritysten ja organisaatioiden edustajia siten, että mahdollisimman monen sektorin toimijoita olisi edustettuina. Hanketta varten koottiin kuuden substanssiasiantuntijan sanastotyöryhmä. Sanastotyöryhmän tehtävänä oli muun muassa arvioida inventoimieni termien käyttökelpoisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta hankkeen lopullisena tuloksena laadittavassa sanastossa. Arviointi toteutettiin sanastotyöryhmän kokouksissa tai tarvittaessa kirjallisesti ennen kutakin kokousta lähetetyn luonnosmateriaalin pohjalta. Itse toimin kokouksissa sihteerinä ja puheenjohtajana. Varsinaisen sanastotyöryhmän lisäksi kokouksiin osallistuivat opinnäyteohjaajani, joina toimivat lehtori Tiina Ranta 29.9.2004 asti ja yliopettaja Harri Koskenranta mainitun ajankohdan jälkeen.

Sanastotyöryhmän jäsenet:

- Projektipäällikkö Erkki Aalto, Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
- Turvallisuusinsinööri Pekka Kataja, Pääesikunnan turvallisuusosasto
 - Projektin toimeksiantajan edustaja ja ohjaaja
- Turvallisuusasiantuntija Jouko Laitinen, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- Account Manager Markku Leskinen, Hedpro Security Oy
- Yksikön johtaja Ari Mårtensson, Siemens Osakeyhtiö
- Yritysturvallisuustoimiston päällikkö, toimitusjohtaja Kalevi Tiihonen, Elinkeinoelämän Keskusliitto, TT-PT Oy

5.3 Termi-inventaario ja käsitejärjestelmäkaavioluonnokset sekä palautteen antaminen

Inventaariovaiheen aikana hain noin 200 käsitettä termeineen, vastineineen sekä määritelmineen eri lähteistä. Aihe oli rajattu kiinteistöturvallisuuteen, kuitenkin niin, että paloturvallisuuden käsitteet jäivät huomiotta, koska Palontorjuntasanasto-hanke on meilläään Sanastokeskus TSK:n vetämänä. Päällekkäisen työn ei katsottu olevan tarkoituksenmukaista.

Eri lähteistä poimituista 200 käsitteestä valikoin yleisimmin kiinteistöturvallisuudessa käytetyt, jolloin eri käsitteitä kuvaavia termejä on kaikkiaan noin 60. Valikoinnissa sain konsulttiapua sanastotyöryhmältä, jonka kaikki jäsenet ovat alalla kauan olleita substanssiosaajia, joista osa on aiemminkin osallistunut sanasto- tai kirjahankkeeseen omalla erikoistumisalallaan ja saavuttanut näin myös menetelmätuntemusta terminologiatyöstä.

Termi-inventaario on esitetty liitteissä 4-11. Käsitteet on jaoteltu pyrkien säilyttämään edes osittaisen loogisuuden järjestyksessä (ks. kohta 5.3.1 Termi-inventaario). Tämä ei kaikilta osin ole onnistunut siitä syystä, että kiinteistöturvallisuudesta ei ole laadittu kattavaa käsitejärjestelmää. Käsitejärjestelmän avulla olisi mahdollista hahmottaa käsitteiden piirteet ja alat sekä suhteet toisiinsa nähden suhteellisen helposti. Terminologian teorian mukaisesti toteutetun sanastohankkeen yksi keskeinen tavoite onkin selkeyttää ammattialan kielenkäyttöä ja laatia käsitejärjestelmät sen mahdollistamiseksi. Seuraa-

vaksi tarkastelen inventoituja käsitteitä, niiden termejä, vastineita sekä määritelmiä, jonka jälkeen käsittelen laadittuja käsitejärjestelmäkaavioluonnoksia lyhyesti.

5.3.1 Termi-inventaario

Koottu lista sisältää kiinteistöturvallisuuden eri alueisiin liittyvää käsitteistöä. Osa käsitteistä, jotka on poimittu listaan, viittaa samaan tarkoitteeseen tai tarkoitejoukkoon. Lista ei ole kokonainen sanasto, vaan kokoelma inventoituja käsitteitä termeineen, vastineineen ja määritelmineen. Sen tarkoitus on herättää kiinteistöturvallisuuden parissa työskentelevissä sekä muutoin aiheesta kiinnostuneissa mielenkiintoa alan sanastotyötä kohtaan. Lisäksi se antaa mahdollisuuden palautteen antamiseen siitä, onko jokin yksittäinen käsite tai sen termi olennainen otettavaksi lopulliseen, tulevaisuudessa tehtävään sanastoon, mitä termejä listasta mahdollisesti puuttuu ja millaisessa muodossa termit tulisi ottaa käyttöön. Listaa koskevaa palautetta ottavat vastaan Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuusalan lehtorit, jotka ohjaavat palautteen taholle, joka jatkaa sanastohankkeen toteuttamista tämän opinnäytetyön päätyttyä.

Seuraavaksi tarkastelen joitakin listaan kootuista käsitteistä tai niiden termeistä, jotka ovat sanastotyöryhmässä saaneet aikaan runsaimmin keskustelua. Kiinteistöturvallisuus (ks. liite 4: Taulukko 1. Kiinteistöturvallisuus-käsitteestä ja sen lähikäsitteistä) on suomenkielisenä terminä varsin tuore. Sen sijasta on perinteisesti kiinteistöturvallisuuden alalla käytetty toimitilaturvallisuus-termiä. Lisäksi joissain yksittäisissä yrityksissä tai organisaatioissa siitä on käytetty muita termejä, kuten tilaturvallisuutta. Sekä tila-että toimitilaturvallisuus-termit ovat hieman epätarkkoja. Molemmat ovat käsitteinä kiinteistöturvallisuuden alakäsitteitä, eivätkä kiinteistöturvallisuudesta poiketen viittaa koko ympäristöön, vaan ensisijaisesti rakennuksiin. Kiinteistöturvallisuus-käsitteen yhteyteen on listalle otettu joitakin sen lähikäsitteitä osittain siitä syystä, että ne antavat erilaisia ulottuvuuksia näkökulmiksi. Myös kiinteistön käsite on otettu listaan, jotta kiinteistöturvallisuus-käsite olisi helpompi hahmottaa sen kautta.

Turvallisuusvalvontaa (ks. liite 5: Taulukko 2. Turvallisuusvalvontaan liittyvistä käsitteistä) koskevaa käsitteistöä ja termistöä on listaan otettu suhteellisen paljon termien ja käsitteiden kokonaismäärään suhteutettuna. Turvallisuusvalvonta onkin hyvin keskeinen osa-alue kiinteistöturvallisuudessa ja sisältää hyvin paljon suurehkoja käsittekokonaisuuksia. Sekä tekninen valvonta että vartiointi (ks. liite 5 Taulukko 2. Turvallisuus-

valvontaan liittyvistä käsitteistä) ovat turvallisuusvalvonnan alakäsitteitä. Liitteessä 6 olevassa taulukko 3:ssa esitetään vartiointi-käsitteen alakäsitteitä ja liitteessä 7 olevassa taulukko 4:ssä vartiointimuotoja.

Näiden avulla on mahdollista toteuttaa myös kulunvalvontaa (ks. liite 10: Taulukko 7. Kulunvalvontaan ja kameravalvontaan liittyviä käsitteitä sekä liite 9: Taulukko 6. Tekniseen turvallisuusvalvontaan liittyviä käsitteitä). Kulunvalvonta herätti terminä erittäin paljon keskustelua sanastotyöryhmässä, minkä uskon tapahtuvan myös muidenkin opinnäytetyöhöni tutustuvien parissa. Teknisen valvonnan alakäsitteeksi päätettiin sanastotyöryhmässä ottaa tekninen turvallisuusvalvonta, jolloin kiinteistövalvonta voitiin erottaa varsinaisista turvallisuusvalvontaan tarkoitetuista teknisistä järjestelmistä, kuten rikosilmoitusjärjestelmästä.

Rikosilmoitusjärjestelmä (ks. liite 11: Taulukko 8. Teknisiin järjestelmiin liittyviä käsitteitä) nähtiin terminä hyvin ongelmallisena. Ongelmaa on pohdittu opinnäytetyön kohdassa 4.1: ”Ammattikielen huolto”. Kameravalvonta-termistä (ks. liite 10: Taulukko 7. Kulunvalvontaan ja kameravalvontaan liittyviä käsitteitä) sanastotyöryhmä oli yksimielinen. Sanastotyöryhmä suosittaa käytettävän kameravalvonta-termiä videovalvonnan tai tv-valvonnan sijaan. Tekniikan kehittymisen ansiosta kameravalvontaan ei enää välttämättä tarvita videotekniikkaa puhumattakaan televisiosta.

Lain yksityisistä turvallisuuspalveluista käyttämät keskeiset termit on pääosin otettu mukaan listaan. Sanastotyöryhmä on muun muassa pohtinut termien vartioimistehtävä ja vartiointi eroavuutta. Suurimmalta osin tämän lain esittämät termit on yksimielisesti otettu mukaan. Turvasuojaus (ks. liite 8: Taulukko 5. Järjestyksenvallvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä) ja siihen liittyvät termit ovat kuitenkin aiheuttaneet paljon keskustelua. Turvasuojaukselle ei kuitenkaan ole toistaiseksi löydetty kuvaavampia termejä.

Eri lähteistä poimituista käsitteistä on otettu mukaan myös vastineet ruotsiksi ja englanniksi siltä osin kuin niitä on julkaistu. Kaikista termeistä ei ole vastineita saatavilla lähdeaineistosta. Annettaessa palautetta listasta voidaan kiinnittää huomiota myös erikielisiin vastineisiin.

5.3.2 Käsitejärjestelmäkaavioluonnokset

Opinnäytetyössä on laadittu neljä käsitejärjestelmäkaavioluonnosta (liitteinä 1-3). Käsitejärjestelmät eivät ole lopullisia. Ne on laadittu aihealueiden, joista on nyt saatavilla kaavio, kokonaisuuksien hahmottamisen helpottamiseksi. Käsitejärjestelmäkaavioluonnokset on laadittu kiinteistöturvallisuudesta (liite 1: Kuvio 2. Kaavioluonnos kiinteistöturvallisuuden käsitejärjestelmästä), turvallisuusvalvonnasta (liite 1: Kuvio 3. Turvallisuusvalvonta –käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos), teknisestä turvallisuusvalvonnasta (liite 2: kuvio 4. Tekninen turvallisuusvalvonta –käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos) sekä vartioinnista (liite 1: kuvio 3. Vartiointi –käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos).

Kaikki laaditut kaaviot ovat sekakoosteisia, millä tarkoitetaan Sanastokeskus TSK:n (1989, 35) mukaan käsitejärjestelmiä, joissa on erityyppisiä järjestelmiä ja käsitesuhteita yhdistettyinä. Käsitejärjestelmät eivät tässä tapauksessa ohjaa käsitteiden suhteita, vaan ne ovat luonnoksia, jotka auttavat hahmottamaan kokonaisuutta. Käsitejärjestelmien laatimiseen liittyvät näkemykset otetaan huomioon, mikäli niitä saadaan palautteena.

Käsitejärjestelmäkaavioluonnokset liittyvät hyvin olennaisesti laadittuun termi-inventaarioon, joka on esitetty liitteinä (4-11). Tämän vuoksi olen siirtänyt myös luonnokset käsitejärjestelmäkaavioiksi liitteiksi (1-3). Niiden tarkastelu on tällä järjestelyllä nähdäkseni yksinkertaisempaa myös henkilöille, joiden intresseissä on tarkastella vain niitä koko opinnäytetyön sijaan.

5.3.3 Palautteen antaminen

Opinnäytetyöni muodossa aloitetun kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen jatkumisen kannalta on erittäin tärkeätä, että kootuista termeistä määritelmiseen ja vastineeseen annetaan runsaasti palautetta. Jatkamalla kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta aktiivisesti ollaan vähä vähältä lähempänä yhtenäistä ammattikieltä kiinteistöturvallisuuden alalla. Kaikki rakentava palaute ja kehittämisideat pyritään huomioimaan.

Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuusalan lehtorit ottavat vastaan palautetta. Tarkeimmat toimintaohjeet palautteenannosta annetaan opinnäytetyön ilmestyttyä sähköi-

senä julkaisuna. Palautetta tullaan käyttämään sanastohanketta jatkettaessa. Antamalla palautetta jokaisen asiasta kiinnostuneen on mahdollista vaikuttaa ammattikielen luomiseen sekä sen yksittäisiin käsitteisiin ja termeihin.

6 ARVIOINTI

Arvioinnissa keskitytään opinnäytetyöni arvioimiseen yhtenä kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen osana eikä niinkään koko opinnäytetyöni arvioimiseen. Tästä näkökulmasta poikkeuksena on kuitenkin viimeisenä oleva kohta 6.4: ”Oman oppimisen arviointi”, jossa pohdin oppimistani kokonaisuutena. Aluksi pohditaan sanastohankkeen jatkumiseen liittyviä seikkoja. Samassa yhteydessä esitän joitakin kehittämissuhteita. Tämän jälkeen tarkastellaan hankkeen onnistumista. Toiseksi viimeisenä kohtana pohditaan toteutuksen ongelmia ja niiden ratkaisuja.

6.1 Sanastohankkeen jatkuminen sekä kehittämissuhteet

Opinnäytetyöni on osa meneillään olevaa kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta. Opinnäytetyössäni olen tehnyt sanastotyön teorian mukaisen termi-inventaarion, valikoin joukosta näkemykseni mukaan yleisimmin käytössä olevat termit sekä laatinut neljä käsitejärjestelmäkaavioluonnosta. Nämä tullaan julkaisemaan jo tässä vaiheessa, vaikka kiinteistöturvallisuuden sanastohanke onkin vielä alkuvaiheessa.

Julkaisu tulee tapahtumaan sähköisenä www-muodossa siten, että toimialan asiantuntijat sekä muut sidosryhmät voivat tutustua yleisimpiin Suomessa nykyisin käytössä oleviin kiinteistöturvallisuuden käsitteisiin opinnäytetyössäni. Www-muodon etuna näen myös hyvän muokattavuuden ja verrattain helpon kommentoitavuuden. Kommentointia varten on esitetty ohjeet kohdassa ”Palautteen antaminen”. Palautteella kartoitetaan inventoitujen termien ja niiden määritelmien soveltuvuutta kontekstiinsa sekä pyydetään ehdotuksia jopa olennaisten lisäyksien tekoon (Sanastokeskus TSK 1989, 198).

Eniten keskustelua herättävistä termeistä termi-inventaariossa lienee mielekääntä antaa mahdollisuus keskustella laajemmin esimerkiksi päätekeskusteluna. Nykänen (1997, 5 - 12) määrittelee päätekeskustelun ”kahden tai useamman käyttäjän tosiaikaiseksi viestien vaihdoksi tietoverkossa”. Päätekeskustelussa käyttäjät näkevät toistensa antamat kommentit ja voivat keskustella niistä muiden kanssa. Päätekeskustelun voisi toteuttaa

esimerkiksi Finnsecurity ry:n tai jonkun muun alan järjestön www-sivuilla. Mikäli päätekeskustelu termeistä aloitettaisiin, olisi nähdäkseni ensiarvoisen tärkeää tiedottaa hahuttuja kohderyhmiä varsin laajasti.

Opinnäytetyötäni varten kootussa sanastotyöryhmässä oltiin yhtä mieltä siitä, että sähköinen julkaisutapa on parhaiten soveltuva tässä yhteydessä. Kirjatuotoinen teos nähtiin työryhmän mukaan liian staattiseksi, ottaen huomioon alan suomenkielisten käsitteiden ja termien uutuuden sekä melko huonon jäsentelyn. Toistaiseksi sanaston julkaiseminen termipankissakaan ei tule työryhmän mukaan kyseeseen, koska sanasto ei vielä ole valmis, vaan vasta termi-inventaariovaiheessa. Sanaston valmistuttua sekään ei ole poissuljettu julkaisutapa. Kysymys julkaisutavasta tulee miettiä huolellisesti, sillä tapa, jolla sanasto esitetään on lopputuloksen kannalta lähes yhtä tärkeä kuin sanaston sisältö itse (Cabré 1999, 19).

Tämän meneillään olevan sanastohankkeen jatkumisesta termi-inventaarion julkaisun ja palautteen keräämisen jälkeen ei ole tehty päätöksiä. Sitäkään ei ole vielä päätetty, miten kauan palautteen keräämistä jatketaan ennen hankkeen seuraavaan vaiheeseen siirtymistä. Kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta voitaneen jatkaa, kun on tulkittu käsitteistä annetun riittävän määrän palautetta, joko opiskelijatyönä tai terminologiatyön asiantuntijan johdolla.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa esimerkiksi Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuusalan opiskelija jatkaisi hanketta harjoitustyönään, mikä olisi kustannuksiltaan edullisin vaihtoehto. Terminologiatyön asiantuntijan työskentely sen sijaan olisi ammattimaista ja suunnitelmallista, mutta kustannuksiltaan merkittävästi kalliimpaa. Mikäli päädyttäisiin jälkimmäiseen vaihtoehtoon, kustannukset olisi mahdollista jakaa esimerkiksi alan eri järjestöjen ja merkittävien toimijoiden kesken. Tämä menettely lisäisi nähdäkseni sitoutumista sanastohankkeeseen ja sen tuotoksen suosittamien termien käyttöön.

Sanastotyö on jatkuva prosessi. Monilla aloilla on perustettu pysyvä toimikunta sanaston kehittämistä ja päivittämistä varten (Sanastokeskus TSK 1989, 206). Nähdäkseni tämän idean toteuttamista olisi hyvä pohtia kiinteistöturvallisuudenkin alalla.

6.2 Hankkeen onnistuminen

Kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen tarkoituksena on laatia alan asiantuntijoille sekä sidosryhmille suunnattu sanasto. Sanastolla tavoitellaan yhtenäisyyttä alan ammattikieleen. Opinnäytetyössäni laadin termi-inventaarion, johon keräsin erityyppisistä lähteistä noin 200 käsitettä termeineen, joista valikoin keskeisimmiksi katsomani noin 60 käsitettä. Lähdeaineistona käytin muun muassa lainsäädäntöä, valmiita sanastoja, alan kirjallisia teoksia, standardeja sekä vakuutusyhtiöiden ohjeita. Sanastokeskus TSK:n (1989, 142 - 143) mukaan termi-inventaariossa voidaan käyttää monentyyppistä ja eri käyttötarkoituksiin suunniteltua lähdeaineistoa.

Opinnäytetyöni aikataulun laadin itse. Alkuperäinen suunnitelmani oli saattaa työ päätökseen vuoden 2004 keväällä. Useasta syystä, joita on jo pohdittu edellä kohdassa 5.1: ”Hankkeen edistyminen sekä yksityiskohdat”, aikataulusuunnitelmaa tarkistettiin. Viivästyminen ei sanastotyöryhmän mukaan vaikuttanut lopputulokseen eikä sanastohankkeen jatkumiseen eikä näin ollen aiheuttanut lainkaan ongelmaa.

Sanastotyöryhmältä saamani palautteen mukaan onnistuin keräämään keskeisimmät käsitteet termeineen varsin laajalta sektorilta. Osalla sanastotyöryhmässä olevista henkilöistä oli kuitenkin ennako-odotuksia hieman suuremmasta termien määrästä. Eri-tyyppisissä organisaatioissa ja tehtävissä toimivilla henkilöillä on kuitenkin tarvetta kiinteistöturvallisuuden eri käsiteryhmiin luokiteltaville asioille. Esimerkiksi teknisten järjestelmien myynnin sektorilla tarvitaan runsaammin teknisiin järjestelmiin kuuluvien termien tarkastelua kuin vartiointin termistöä. Termimäärään tyytymättömyyteen voi tästä päätellen nähdäkseni olla syynä myös termien painottuminen tietyille osa-alueille.

Opinnäytetyöni oli siinä mielessä pilotti, että Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuusalan koulutusohjelman opiskelijat eivät ole aikaisemmin tehneet opinnäytetyötään olemalla sanastohankkeissa mukana. Terminologiatyö oli hankkeen alkaessa sekä minulle että ohjaajilleni vierasta. Vaikka tutustuin sanastotyön teoriasta laadittuihin teoksiin, kokonaiskuvani sanastotyöstä jäi opinnäytetyöni alkuvaiheessa hyvin pintapuoliselle tasolle.

Lienee mahdollista, että keskityin alussa liikaa joihinkin toisarvoisiin seikkoihin, kuten käsitteiden määritelmiin, termien keräämisen jäädessä näin ollen vastaavasti vähemmälle. Toinen seikka, minkä tekemällä toisin olisi voinut olla mahdollista saada kerättyä

enemmän termejä ja niiden variantteja, oli keskittymiseni aluksi liikaa myös englannin- ja ruotsinkielisiin termeihin. Koska eri kielissä on erilaisia käsitejärjestelmiä ja termistö muodostuu erityyppisesti, termit suositellaan haettavan pääosin omalla kielellä olevasta lähdeaineistosta (Sanastokeskus TSK 1989, 142). Lisäksi kiinteistöturvallisuuden ollessa alana suhteellisen uusi ja nopeasti kehittyvä, varsinkin tekniikan osalta, kaikkia termejä ei löydy lähdeaineistosta, vaan niitä käytetään määrittelemättöminä ja osittain yleiskielen variantteina puhekielessä. Ottamalla listaan termejä myös suullisesta aineistosta voitaisiin termien määrää kasvattaa.

Käsitejärjestelmän eri osista onnistuttiin nähdäkseni turvallisuusvalvontaan liittyviä termejä keräämään varsin kattavasti. Lähes kaikki termi-inventaariossa olevat termit liittyvät siihen tai sen alakäsitteisiin. Tälle on syynä muun muassa se, että turvallisuusvalvontaa voidaan pitää kiinteistöturvallisuudessa kenties eniten käsiteltynä aiheena. Turvallisuusvalvonnan alakäsitteitä tai käsitteitä kuvaavia termejä ovat muun muassa vartiointi ja tekninen turvallisuusvalvonta, joka sisältää tekniset turvallisuusvalvontaan tarkoitetut järjestelmät. Toisaalta juuri tekniikan alueella on kokemukseni mukaan eniten termejä, jotka ovat huonosti jäsentyneitä, usein uusia termejä. Sanastotyöryhmäkin näki tämän problematiikan tarkastelun erittäin tärkeänä, minkä vuoksi niitä on varsin paljon suhteessa muihin termeihin.

Tekniikan kehittyessä myös vartiointiin liittyvät käytänteet ja sen seurauksena myös niitä kuvaavat termit ovat muuttuneet arkikielessä. Lisäksi tuoreessa lainsäädännössä on termitetty käsitteitä täysin uudestaan. Esimerkkinä mainittakoon turvasuojaus-termi. Sanastotyöryhmä ei ollut tyytyväinen termiin, vaan piti tärkeänä, että samaa tarkoittavia termejä pyritään jatkossa löytämään. Toistaiseksi merkitykseltään täysin samaa käsitettä kuvaavia termejä ei ole käytössä.

Pidän kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen ensimmäistä vaihetta, jonka tein opinäytetyönäni, kokonaisuutta palvelevana osatekijänä. Termi-inventaario tehdään sanastohankkeen alussa, jonka jälkeen on vielä useita eri työvaiheita jäljellä. Tämän vaiheen jälkeen ollaan sanastohankkeessa hiukan lähempänä lopullista sanastoa ja tavoitteena olevaa yhtenäistä ammattikieltä.

6.3 Toteutuksen ongelmat ja niiden ratkaisut

Opinnäytetyöni toteuttamiseen liittyi joitakin pieniä ongelmia, jotka olivat kuitenkin ratkaistavissa varsin helposti. Esittelen tässä osiossa neljä pienimuotoista ongelmaa, jotka eivät kuitenkaan estäneet tai välttämättä edes hidastaneet työn suorittamista, mutta ovat jollain tasolla vaikuttaneet työhön.

Opinnäytetyöni alkuperäisenä tarkoituksena oli saada aikaan valmis kiinteistöturvallisuuden sanasto. Tarkoitusta kuitenkin tarkistettiin hankkeen edetessä ja päädyttiin muuttamaan tarkoitus termi-inventaarion laatimiseksi. Tämä osoittautui oikeaksi ratkaisuksi. Sanastokeskus TSK:n johtajan Lena Jolkkosen (henkilökohtainen tiedonanto 10.1.2005) mukaan 10 opintoviikon aikana ei voine saada aikaan valmista sanastoa, joka on sanastotyön teorian mukaisesti laadittu. Mikäli joku muu ammattikorkeakouluopiskelija jatkossa alkaa tekemään sanastotyöhön liittyvää hanketta opinnäytetyönään, on hänelle esitettävissä ainakin yksi ennakkotapaus opinnäytetyön aiheen rajauksen tarkistamisesta kesken opinnäytetyön ja sen onnistumisesta.

Työelämän hektisyys ja terminologisen sanastotyön toteuttaminen oman toimen ohella saattavat joissakin tapauksissa olla vaikeasti yhteen sovitettavia seikkoja. Koko sanastotyöryhmän kokoontuminen yhteen paikkaan samanaikaisesti voi olla vaikeasti mahdollistettavissa. Opinnäytetyöni aikana järjestetyissä sanastotyöryhmän kokouksissa ei kertakaan ollut tilaisuutta, jossa kaikki jäsenet olisivat olleet koolla yhtä aikaa. Tästä ymmärrettävästä asiasta ei kuitenkaan ollut haittaa työn loppuunsaattamiselle. Kokouksissa käytiin hedelmällistä keskustelua ja henkilöiden, jotka eivät olleet läsnä, oli mahdollista antaa näkemyksensä julki sähköpostitse. Sähköpostitse lähetettyjä mielipiteitä ja aineistoa voitiin esittää kokouksessa läsnä olleille.

Opinnäytetyö lienee parempi toteuttaa ilman pidempiä katkoja, toisin kuin minun opinnäytetyöni suhteen kävi. Opinnäytetyöni laatimiseen tuli noin seitsemän kuukauden katkos ollessani työharjoittelujaksoa suorittamassa. Tämä ei kuitenkaan nähdäkseni muodostanut merkittäviä ongelmia, mutta opinnäytetyön aiheeseen oli perehdyttävä uudelleen suhteellisen pitkän tauon jälkeen.

Ammattikorkeakouluopiskelijalla työharjoittelun suorittaminen opinnäytetyön ollessa meneillään voi olla eräissä tapauksissa ongelmia aiheuttavaa. Työharjoitteluajanani sain organisaatiossa, jossa työskentelin, lukuisia mielenkiintoisia työtehtäviä ja projek-

teja. Eräs projekti muodostui toteuttamisen aikana huomattavasti suuremmaksi kuin alun perin oli suunniteltu. Aihe laajeni ja projektiin käytettyjen työtuntien määrä kasvoi merkittävästi. Lisäksi projektissa tekemäni tehtävät olivat monipuolisia ja haastavia. Tämä projekti ei suoranaisesti muodostunut opinnäytetyölle haitalliseksi ongelmaksi, mutta sen valmistuttua havaitsin tehneeni työmäärän, joka olisi riittänyt laajuudeltaan ja muilta edellytyksiltään opinnäytetyöksi. Positiivisinta tilanteessa on se, että tämä mahdollisti minulle kokemuksen saamisen kahdesta suurehkosta projektityöstä yhden, opinnäytetyön, sijaan.

6.4 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöni aikana olen perehtynyt sanastotyön teoriaan lähdeaineiston avulla. Lähdeaineiston lisäksi olen ollut yhteydessä terminologiatyön asiantuntijaan hankkeen aikana. Näiden kautta olen saanut kokonaiskuvan terminologiatyöstä ammattikielenhuollon välineenä. Ennen hankkeen aloittamista sanastotyö oli minulle suhteellisen vierasta. Lähes kaikki sanastotyöstä saamani informaatio ja kokemus on ollut näin olen minulle uutta.

Nähdäkseni opinnäytetyössäni paneutuminen kiinteistöturvallisuuden terminologian problematiikkaan kasvatti minua myös ammatillisesti. Sisäistin usean yksittäisen asian funktion ja liittymisen kiinteistöturvallisuuden kokonaisuuteen. Alan terminologian tunteminen voi olla turvallisuusalalla toimivalle henkilölle kiinteistöturvallisuuden ammattikielen ollessa huonosti jäsentynyttä jopa lisäarvotekijä.

Terminologiatyön ja substanssiasioden lisäksi useat aiemmin oppimani asiat työelämän toimintatavoista vahvistuivat ja selvenivät. Monet arkiselta tuntuvat asiat, kuten kokouksen järjestäminen, lausuntojen pyytäminen eri asioista ja viestintämuotojen tehokas käyttäminen yhteydenpidossa, eivät ole merkityksettömiä varsinkin vähän aikaa työelämässä toimineelle. Toimiminen sanastotyöryhmässä olevien kokeneiden turvallisuusalan toimijoiden kanssa antoi arvokkaiden näkemysten kuulemisen lisäksi tietoa eri organisaatioiden ja alan toimijoiden toimintatavoista.

7 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni tavoitteena oli edistää kiinteistöturvallisuuden ammattikielen yhtenäistämistä sekä antaa näkökulmia sanastotyön teorian soveltamiseen kiinteistöturvallisuudessa. Pohdin teoreettisesti sanastotyön hyödynnettävyyttä kiinteistöturvallisuudessa sekä mitä se edellyttää sanastotyöltä. Tämä tarkastelu sovelletun osuuden kanssa toteutettiin sanastotyön teoriaan pohjautuen. Sanastotyöryhmän antaman suullisen palautteen mukaan esittämäni tavoite on toteutunut.

Toteutumisen tulokset eivät tämänkaltaisen tavoitteen suhteen voi nähdäkseni näkyä kovin nopeasti, jos näkyvät ollenkaan. Sanastotyön tulokset voivat ilmetä yksittäisissä alan toimijoissa siten, että he miettivät tarkemmin omaa ammattikielenkäyttöään ja yksittäisiä termivalintojaan. Tämä tuskin näkyy ulospäin. Voitaneen kuitenkin väittää, että kaikki toimenpiteet, joita tehdään sanastotyön teorian mukaisesti, ovat askel lähemmäksi selkeämpää ja yhtenäisempää ammattikieltä.

Tarkoituksena oli laatia termi-inventaario kiinteistöturvallisuuden sanastohanketta varten. Inventaariovaiheen aikana hain noin 200 käsitettä termeineen, vastineineen sekä määritelmineen eri lähteistä. 200 käsitteestä valikoin noin 60 näkemykseni mukaan yleisintä käsitettä termeineen. Lisäksi laadin neljä luonnosta kiinteistöturvallisuuteen liittyvistä käsitejärjestelmistä. Paloturvallisuus rajattiin kokonaisuudessaan työn ulkopuolelle. Termi-inventaariota oli tarkoitus hyödyntää Laurea-ammattikorkeakoulun meillä olevassa digitaalikirjastohankkeessa, mikä toteutetaan.

Tämän opinnäytetyön tekemisestä uskoin saavani kokemusta terminologiatyöstä. Tämä toteutui sekä teoreettisen pohdintaosuuden että sovelletun, termi-inventaario-osuuden muodossa. Tavoitteena oli myös substanssiini, turvallisuuteen, liittyvän tiedouden laajentaminen ja syventäminen, minkä koen myös toteutuneen sanastotyöryhmän kanssa käytyjen lukuisien keskustelujen sekä lähdeaineiston tarkastelun ansiosta. Lisäksi opinnäytetyön ollessa tiiviisti työelämään sidottu, voin luoda kontakteja alan vaikuttajiin ja luoda näin verkostoa, jossa jokainen toimija voi hyötyä ammatillisesti.

LÄHTEET

- Airaksinen, T. 1991. Ammattien ja ansaitsemisen etiikka. Helsinki: Yliopistopaino.
- Cabré, M. 1999. Terminology: theory, methods and applications. Amsterdam: Benjamins.
- Heikkonen, J. 1995. Moraali ja etiikka käytännössä. Juva: WSOY.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2001. Tutki ja Kirjoita. 6.-7. painos. Helsinki: Tammi.
- Jolkonen, L. 2005. Sanastokeskus TSK, kiinteistöturvallisuuden sanastohankkeen tilasta. henkilökohtainen tiedonanto 10.1.2005.
- Kataja, P. 2002. Tilaturvallisuuden toteuttaminen Puolustusvoimissa. PETurv-os PAK 05:02. Helsinki: Pääesikunnan turvallisuusosasto.
- Kiinteistörekisterilaki 16.5.1985/392.
- Laurén, C., Myking, J. & Picht, H. 1997. Terminologi som vetenskapsgren. Lund: Studentlitteratur.
- Niemelä, P. & Lahikainen A.R. (toim.) 2000. Inhimillinen turvallisuus. Tampere: Vastapaino.
- Nykänen, O. 1997. Pieni internet –sanasto. Terminfo 2, 5-12. Saatavilla www-muodossa <URL: <http://www.tsk.fi/tepa>>. [Luettu 16.1.2005].
- Nykänen, O. 1995. TSK mukana ISO 9000 -standardien kehittämisessä. Terminfo 3. Saatavilla www-muodossa <URL: <http://www.tsk.fi/fi/ti/iso9000.html>>. [Luettu 16.1.2005].
- Nykänen, O., Kalliokuusi, V. 1999. Sanastotyön sanastoa. Saatavilla myös www-muodossa: <URL: <http://www.tsk.fi/fi/san/sts.html>>. [Luettu 16.1.2005].
- Pesonen, M. 1993. Yrityksen turvallisuusjärjestelyt. Teknillinen korkeakoulu. Helsinki University of Technology 875
- Rikoslaki 19.12.1889/39.
- Ruuhilehto, K., Kuusisto, A. 1998. Turvallisuuskulttuuri –mitä se on? Tukes-julkaisu 3. Helsinki: Turvatekniikan keskus.
- Sanastokeskus TSK. Julkaisut. Muut julkaisut. Saatavilla www-muodossa: <URL: http://www.tsk.fi/fi/info/loput_julkaisut.html>. [Luettu 30.8.2004].
- Sanastokeskus TSK. 2004. Tiivis tietoturvasanasto. Helsinki: Taloustieto.

Sanastokeskus TSK. (toim.) 1989. Sanastotyön käsikirja: soveltavan terminologian periaatteet ja työmenetelmät. TSK 14. SFS-käsikirja 50. Helsinki: Suomen Standardoimisliitto.

Sanastokeskus TSK & Teknillinen korkeakoulu. [Päivitetty 30.8.2004]. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.tsk.fi/tepa>>.

Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI. 25.5.2001. Kiinteistöliiketoiminnan sanasto. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.rakli.fi/tietopankki/Sanasto.pdf>>. [Luettu 18.1.2005].

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1993. Rikosilmoitussanasto. TSK 21. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suominen, A. 2001. Riskienhallinta. Vantaa: WSOY.

Suonuuti, H. 1997. Sanastotyö lyhyesti. Terminfo 2. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.tsk.fi/fi/ti/lyhyes.html>>. [Päivitetty 25.11.2004].

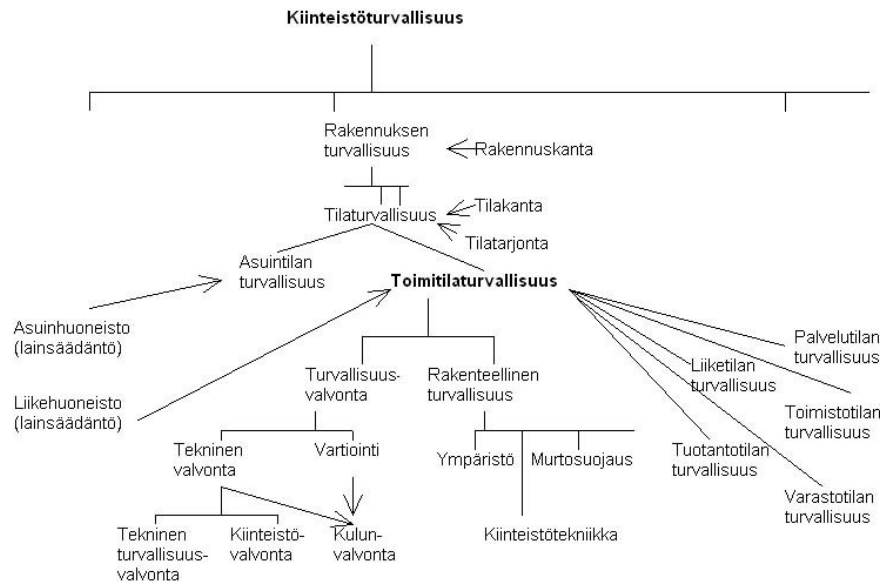
Valtiovarainministeriö. 2003. Valtionhallinnon tietoturvakäsitteistö. VAHTI 4. Helsinki: Edita.

Yritysturvallisuuden neuvottelukunta. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.ek.fi/ytnk/index.php>>. [Luettu 6.2.2004].

LIITTEET

LIITE 1: Kuvio 2. Kaavioluonnos kiinteistöturvallisuuden käsitejärjestelmästä	35
LIITE 2: Kuvio 3. Turvallisuusvalvonta-käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos sekä Kuvio 4. Vartiointi-käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos	36
LIITE 3: Kuvio 5. Tekninen turvallisuusvalvonta –käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos	37
LIITE 4: Kiinteistöturvallisuus-käsitteestä ja sen lähikäsitteistä	38
LIITE 5: Turvallisuusvalvontaan liittyvistä käsitteistä	41
LIITE 6: Vartiointi-käsitteen alakäsitteitä	42
LIITE 7: Vartiointimuodoista	43
LIITE 8: Järjestyksenvalvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä	45
LIITE 9: Tekniseen turvallisuusvalvontaan liittyviä käsitteitä	49
LIITE 10: Kulunvalvontaan ja kameravalvontaan liittyviä käsitteitä	52
LIITE 11: Teknisiin järjestelmiin liittyviä käsitteitä	54

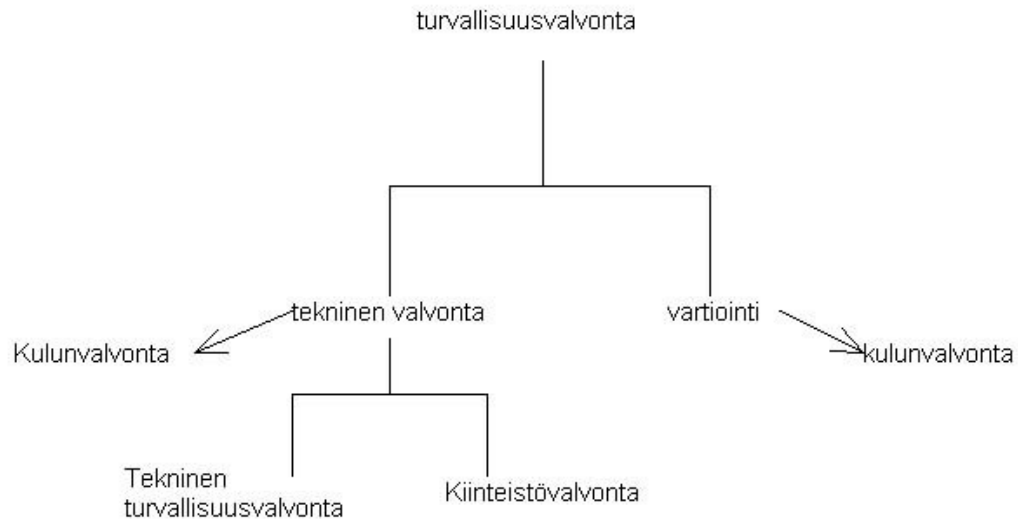
LIITE 1: Kuvio 2. Kaavioluonnos kiinteistöturvallisuuden käsitejärjestelmästä

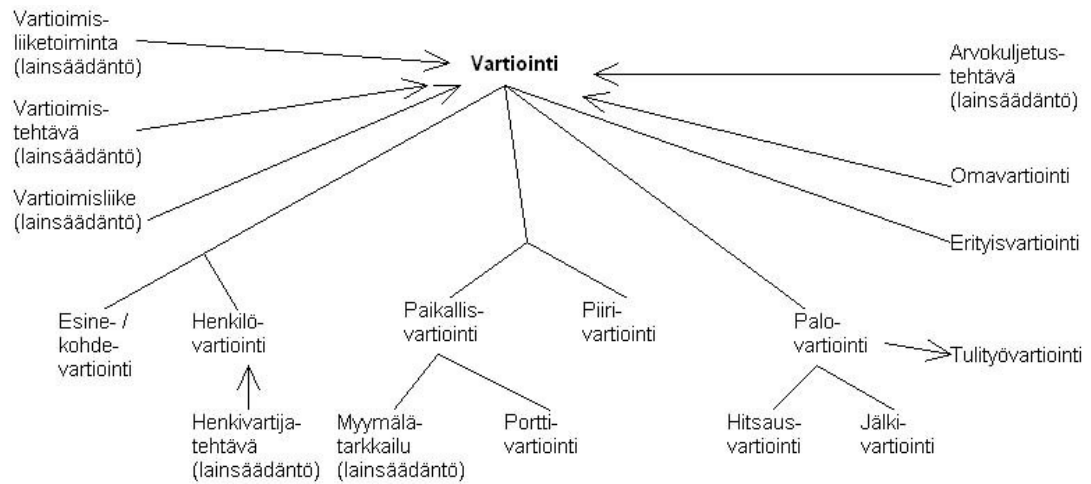
Kuvio 2. Kaavioluonnos kiinteistöturvallisuuden käsitejärjestelmästä Kaaviossa on sovellettu Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI:n (2001, 35) kiinteistö-käsitteen käsitejärjestelmää.

Lähde: Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI. 25.5.2001. Kiinteistöliiketoiminnan sanasto. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.rakli.fi/tietopankki/Sanasto.pdf>>. [Luettu 18.1.2005].

LIITE 2: Kuvio 3. Turvallisuusvalvonta-käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos sekä Kuvio 4. Vartiointi-käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos

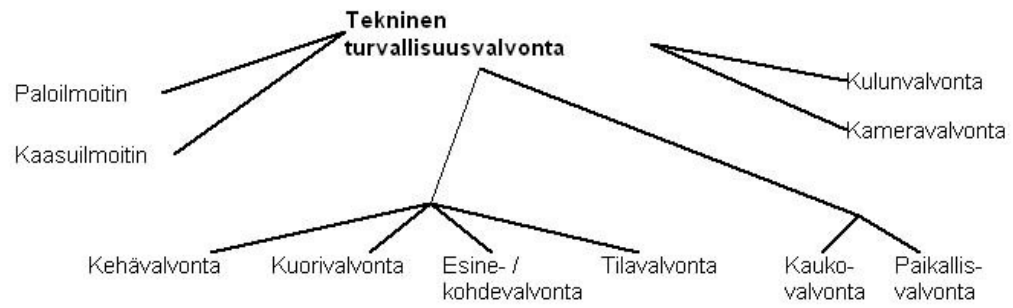

Kuvio 3. Turvallisuusvalvonta-käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos

Kuvio 4. Vartiointi-käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos

LIITE 3: Kuvio 5. Tekninen turvallisuusvalvonta –käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos

Kuvio 5. Tekninen turvallisuusvalvonta –käsitteen käsitejärjestelmäkaavioluonnos

LIITE 4: Kiinteistöturvallisuus-käsitteestä ja sen lähikäsitteistä

Taulukko 1. Kiinteistöturvallisuus-käsitteestä ja sen lähikäsitteistä

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI. 25.5.2001.	kiinteistö	fastighet	real estate; real property	<i>Lainsäädännössä kiinteistö- lä tarkoitetaan kiinteistöre- kisteriin kiinteistönä merkit- tyä maa- tai vesialueen omistuksen yksikköä. Kiin- teistöön kuuluvat sillä sijait- sevat kiinteistön omistajan omistamat rakennukset ja kiinteät laitteet. (Ks. Kiinteis- törekerilaki ja Kiinteistön- muodostumislaki.) Sanaa kiinteistö käytetään puhekie- lessä yleisesti mm. pelkästä rakennuksesta.</i>
Kiinteistörekisterilaki 16.5.1985/392	kiinteistö			2 § (12.4.1995/559) Kiinteis- törekeriin merkitään kiinteistöinä: 1) tilat; 2) tontit; 3) yleiset alueet; 4) valtion metsämaat; 5) valtion omis- tamalle alueelle luonnon- suojelulain (1096/1996) tai sitä ennen voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti perustetut suojelualueet (suojelualue); (19.5.2000/448) 6) lunas- tuksen perusteella erotetut alueet (lunastusyksikkö); (19.5.2000/448) 7) yleisiin tarpeisiin erotetut alueet; 8) erilliset vesijätöt; sekä 9) yleiset vesialueet. (9.4.1998/274)
Yritysturvallisuuden neuvottelukunta (Luettu 6.2.2004)	kiinteistöturvallisuus		facility security, Huom. premises security (sanastotyöryhmän lisäys)	<i>ne rakenteet, keinot ja toimenpiteet, joilla kiinteistö ja siinä olevat ihmiset, omaisuus sekä toiminnot suojataan erilaisilta vaaroilta ja onnettomuuksilta</i>

(jatkuu)

LIITE 4: Kiinteistöturvallisuus-käsitteistä ja sen lähikäsitteistä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Kataja 2002.	tilaturvallisuus			<i>kaikki ne järjestelyt, joilla varmistetaan tilan pysyminen vain tilaan oikeutettujen hallinnassa ja käytössä ja, että tila on olosuhteiltaan käyttötarkoituksen edellyttämässä kunnossa Käytännössä tilaturvallisuus-käsitteeseen liitetään käytettävät rakenteet ja sähköiset valvontajärjestelmät sekä valvontaa ja vastatoimia tekevä henkilöstö. Rakenteilla tarkoitetaan seiniä, kattoja, ikkunoita, ovia palo- ja kassakaappeja sekä muita mekaanisia ratkaisuja, joita käytetään toteutettaessa tilan käyttötarkoituksen edellyttämiä tilaturvallisuusratkaisuja. Sähköisillä valvontajärjestelmillä tarkoitetaan yleensä kulunvalvonta-, tunkeutumisen ilmaisu-, kameravalvonta- ja paloilmoinjärjestelmiä. Käytetyillä ratkaisuilla myös minimoidaan epänormaalien tilanteiden aiheuttamat vahingot. Tilaturvallisuuden osakokonaisuudet ovat rakenteelliset suojaukset, sähköiset valvontajärjestelmät sekä valvontahenkilöstö.</i>
Kaskeala & Jäppilä 2003.	fyysinen turvallisuus		physical security	<i>Fyysinen turvallisuus on henkilöiden, laitteiden, aineistojen, varastojen ja toimitilojen turvallisuus tuhoja ja vahinkoja vastaan. Sen keskeinen alue on tilaturvallisuus. Fyysinen turvallisuus sisältää kulunvalvonnan, teknisen valvonnan ja vartiointin, palo-, vesi-, sähkö-, ilmastointi- ja murtovahinkojen torjunnan.</i>
Valtiovarainministeriö 2003.	fyysinen turvallisuus		physical security	<i>henkilöiden, laitteiden, aineistojen, postilähetysten, toimitilojen ja varastojen suojaaminen tuhoja ja vahinkoja vastaan. Fyysinen turvallisuus sisältää muun muassa kulun- ja tilojen valvonnan, vartiointin, palo-, vesi-, sähkö-, ilmastointi- ja murtovahinkojen torjunnan sekä kuriirien ja tietoaineistoja sisältävien lähetysten turvallisuuden.</i>

(jatkuu)

LIITE 4: Kiinteistöturvallisuus-käsitteestä ja sen lähikäsitteistä (jatkuu)

Lähteet:

Kataja, P. 2002. Tilaturvallisuuden toteuttaminen Puolustusvoimissa. PEturv-os PAK 05:02. Helsinki: Pääesikunnan turvallisuusosasto.

Kaskeala, J., Jäppilä, O. 2003. Puolustusvoimien turvallisuustoiminnan strategia. PEturv-os PAK 01:02. Helsinki: Pääesikunnan turvallisuusosasto.

Kiinteistörekisterilaki 16.5.1985/392

Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI. 25.5.2001. Kiinteistöliiketoiminnan sanasto. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.rakli.fi/tietopankki/Sanasto.pdf>>. [Luettu 18.1.2005].

Valtiovarainministeriö. 2003. Valtionhallinnon tietoturvakäsitteistö. VAHTI 4. Helsinki: Edita.

Yritysturvallisuuden neuvottelukunta. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.ek.fi/ytnk/index.php>>. [Luettu 6.2.2004].

LIITE 5: Turvallisuusvalvontaan liittyvistä käsitteistä

Taulukko 2. Turvallisuusvalvontaan liittyvistä käsitteistä

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	turvallisuusvalvonta	säkerhetsövervakning	safety supervision	<i>ehkäisevä vahingontorjunta, jolla pyritään havaitsemaan vahinkotapahtumaan johtavat muutokset ja tekemään tapahtuneesta ilmoitus</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	turvallisuusvalvonta	säkerhetsövervakning	safety supervision	<i>ehkäisevä vahingontorjunta, jolla pyritään havaitsemaan vahinkotapahtumaan johtavat muutokset ja tekemään tapahtuneesta ilmoitus</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	vartiointi	bevakning	guarding	<i>ihmisen suorittama turvallisuusvalvonnan osa</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	vartioimistehtävä	bevakningsuppgift		<i>omaisuuden vartioiminen, henkilön koskemattomuuden suojaaminen sekä vartioimiskohteeseen tai toimeksiantajaan kohdistuneiden rikosten paljastaminen samoin kuin näiden tehtävien valvominen</i>

Lähteet:

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1993. Rikosilmoitussanasto. TSK 21. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

LIITE 6: Vartiointi-käsitteen alakäsitteitä

Taulukko 3. Vartiointi-käsitteen alakäsitteitä.

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	vartioimisliike	bevakningsföretag		<i>vartioimisliiketoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö ja oikeushenkilö</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	vartioimisliike	bevakningsföretag	guard company	<i>toimeksiantosopimukseen perustuvaa ammatillista vartiointia hoitava yritys</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	vastaava hoitaja	ansvarig föreståndare		<i>vartioimisliikkeen palveluksessa oleva, joka vastaa siitä, että liikettä hoidetaan vartioimisliikkeitä koskevien säännösten mukaisesti</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	vartioimisliikkeen vastaava hoitaja, vastaava hoitaja	ansvarig föreståndare för bevakningsföretag		<i>henkilö, joka vastaa siitä, että vartioimisliike noudattaa sitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	vartija	våktare	guard	<i>se, joka vartioimisliikkeen palveluksessa suorittaa vartioimistehtäviä</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	vartija	våktare	guard	<i>henkilö, jonka tehtävänä on vartioida</i>

Lähteet:

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

LIITE 7: Vartiointimuodoista

Taulukko 4. Vartiointimuodoista

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	porttivartiointi	portbevakning		<i>rajatun alueen portilla tapahtuva aluevartiointi, johon liittyy myös liikenteen ohjaus ja kulunvalvonta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	paikallisvartiointi	lokalbevakning	local guarding	<i>vartiointi, jonka aikana vartija toimii vain yhdellä vartiointialueella</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	piirivartiointi	distriktsbevakning	district guarding	<i>useamman kuin yhden erillisen kohteen vartiointi Piirivartiointin kohde voi olla esim. liikehuoneiston ulko-ovi tai työmaa.</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	erityisvartiointi	specialbevakning	special guarding	<i>erillisin järjestelyin suoritettava jatkuva tai kutakin kertaa varten erikseen sovitava vartiointi</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	esinevartiointi; mieluummin kuin: kohdevartiointi	punktbevakning		<i>esineen tai esineryhmän vartiointi</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	arvokuljetustehtävä	värdetransportuppdrag		<i>vartioimistehtävä, jossa vartioidaan kuljetettavana olevaa arvo-omaisuutta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	arvokuljetus	värdetransport	transport of valuables	<i>erityisin turvajärjestelyin suoritettava arvo-omaisuuden kuljetus</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	henkivartijatehtävä	livvaktuppdrag		<i>vartioimistehtävä, jossa suojataan tietyn henkilön koskemattomuutta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	henkilövartiointi	personbevakning		<i>vartiointi, jonka kohteena on ihminen</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	myymälätarkkailu	butiksobservation		<i>vartioimistehtävä, jossa vartioidaan myymälässä myytävää omaisuutta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	jälkivartiointi	efterbevakning	fire-watch	<i>palopaikalla sammutustyön päätyttyä tapahtuva palovartiointi</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	palovartiointi	brandbevakning	fire picket, fire watch	<i>vartiointi, jonka tarkoituksena on estää tai havaita palo</i>

(jatkuu)

LIITE 7: Vartiointimuodoista (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	hitsausvartiointi	svetsningsbevakning		<i>hitsaustyön yhteydessä tai sen jälkeen tapahtuva palovartiointi</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 2002.	tulityövartiointi			<i>tulityön aikana suoritettava palovartiointi</i>
HE 69/2001 Yksityiskohtaiset perustelut	omavartiointi			<i>yrityksen tai julkisyhteisön omalla henkilöstöllään hoitama vartiointi tai yksityishenkilön suorittama oman omaisuutensa vartiointi. Omavartiointi tapahtuu jokamiehenoikeuksin.</i>

Lähteet:

Hallituksen esitys 69/2001 Yksityiskohtaiset perustelut

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 2002. Tulityöt. Suojeluohje 01. Saatavilla www-muodossa: <URL: <http://www.vakes.fi/SVK/suomi/vahingontorjunta/ohjeet/tulityot.pdf>>. [Luettu 18.1.2005].

LIITE 8: Järjestyksenvalvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä

Taulukko 5. Järjestyksenvalvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Laki järjestyksenvalvojista 22.4.1999/533	järjestyksenvalvoja	ordningsvakt		<i>kokoontumislain (530/1999), ulkoilulain (606/1973), merimieslain (423/1978), järjestyslain (612/2003) tai majoitus- ja ravitsemisliikkeistä annetun asetuksen (727/1991) nojalla järjestystä ja turvallisuutta valvomaan asetettu henkilö</i> Järjestyksenvalvojaksi saadaan hyväksyä tehtävään sopiva täysivaltainen henkilö, joka on saanut sisäisestä turvallisuudesta vastaa- van ministeriön hyväksymän koulutuksen. Järjes- tyksenvalvojan hyväksyy hänen kotikuntansa paikallispoliisi enintään viideksi vuodeksi kerral- laan.
Järjestyslaki 27.6.2003/612	yleinen paikka	allmän plats		<i>a) tie, katu, jalkakäytävä, tori, puisto, uimaranta, urheilukenttä, vesialue, hautausmaa tai muu vastaavaa alue, joka on yleisön käytettävissä; b) rakennus, joukkoliiken- teen kulkuneuvo ja muu vastaava paikka, kuten virasto, toimisto, liiken- neasema, kauppakeskus, liikehuoneisto tai ravinto- la, joka on yleisön käytet- tävissä joko jonkin tilai- suuden aikana tai muu- toin</i>

(jatkuu)

LIITE 8: Järjestyksenvalvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Ampuma-aselaki 9.1.1998/1	ampuma-ase	skjutvapen		<i>väline, jolla ruutikaasunpaineen, nallimassan räjähdyspaineen tai muun räjähdyspaineen avulla voidaan ampua luoteja, hauleja tai muita ammuksia taikka lomaannuttavia aineita siten, että siitä voi aiheutua vaaraa ihmiselle</i> Ampuma-aseina ei pidetä seuraavia välineitä, elleivät ne ole ilman erityistietoja ja -taitoja muutettavissa välineiksi, joilla voidaan ampua luoteja tai hauleja siten, että siitä voi aiheutua vaaraa ihmiselle: 1) rakennustyössä käytettäväksi suunnitellut ja valmistetut naulaimet; 2) hengenpelastuksessa taikka tieteellisessä tai teollisessa käyttötarkoituksessa käytettäväksi suunnitellut ja valmistetut välineet
Ampuma-aselaki 9.1.1998/1	kaasuase	gasvapen		<i>ampuma-ase, jossa käytetään kaasupatruunaa ja jolla ei voida ampua muita patruunoita</i>
Ampuma-aselaki 9.1.1998/1	kaasusumutin	gassprej		<i>väline, jolla voidaan levittää ilmaan kyynelkaasua tai käyttötarkoitukseltaan ja vaikutukseltaan siihen verrattavaa lomaannuttavaa ainetta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kaasusumutin	gassprej		<i>itsepuolustusväline, jolla suihkutetaan kaasuuntuva nestesuihku</i>

(jatkuu)

LIITE 8: Järjestyksenvalvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	voimankäyttöväline	maktmedelsredskap		<i>ampuma-ase lain (1/1998) 2 §:ssä tarkoitettu ampuma-ase, ampuma-ase lain 11 §:ssä tarkoitettu kaasusumutin, käsiraudat sekä enintään 70 senttimetriä pitkä patukka ja teleskooppipatukka</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	teleskooppipatukka	teleskopbatong		<i>avattuna vähintään 45 senttimetriä ja enintään 70 senttimetriä pitkä patukkaa, joka voidaan kuljetusta varten painaa kokoon</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	turvasuojaustehtävä	säkerhetskyddsuppgift		<i>rakenteellisen suojauksen tai sähköisten valvontajärjestelmien suunnittelu, asentaminen, korjaaminen tai muuttaminen sekä muiden turvallisuusjärjestelyjen suunnittelu</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	hyväksymistä edellyttävä turvasuojaustehtävä	säkerhetskyddsuppgift som kräver godkännande		<i>turvasuojaustehtävä, johon liittyy pääsy sellaisiin toimeksiantajan turvallisuusjärjestelyjä koskeviin luottamukselliseksi määriteltyihin tietoihin, joiden avulla on mahdollista tunkeutua tai olennaisesti helpottaa tunkeutumista toimeksiantajan hallitsemaan ulkopuolisilta suljettuun paikkaan</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	turvasuojaustoiminta	säkerhetskyddande verksamhet		<i>ansiotarkoituksessa suoritettava, toimeksiantosopimukseen perustuva turvasuojaustehtävien hoitaminen</i>

(jatkuu)

LIITE 8: Järjestyksenvalvontaan, voimankäyttövälineisiin, turvasuojaukseen sekä kehäsuojaukseen liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	turvasuojausliike	säkerhetskydds företag		<i>turvasuojaus toimintaa harjoittava luonnollinen henkilö ja oikeushenkilö</i>
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282	turvasuojaaja	utförare av säkerhetskydds uppgifter		<i>turvasuojausliikkeen palveluksessa oleva hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä suorittava henkilö</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	rakenteellinen suojaus	konstruktiv skydd, konstruktionsmässigt skydd	structural prevention	<i>ehkäisevä vahingontorjunta, joka toteutetaan valitsemalla tarkoituksenmukaiset rakenteet Rakenteellista suojausta on muun muassa turvallinen rakennustapa ja materiaalien valinta.</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kuorisuojaus	intrångsskydd		<i>rakenteellinen suojaus, joka toteutetaan tekemällä kohteen ulkopinnat sellaisiksi, että ne estävät luvottoman tunkeutumisen</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kehäsuojaus	inhägnad	perimeter barrier	<i>rakenteellinen suojaus, joka toteutetaan aitaamalla alue luvottoman tunkeutumisen estämiseksi</i>

Lähteet:

Ampuma-aselaki 9.1.1998/1

Järjestyslaki 27.6.2003/612

Laki järjestyksenvalvojista 22.4.1999/533

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 12.4.2002/282

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

LIITE 9: Tekniseen turvallisuusvalvontaan liittyviä käsitteitä

Taulukko 6. Tekniseen turvallisuusvalvontaan liittyviä käsitteitä

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Sanastotyöryhmän oma	tekninen turvallisuusvalvonta			<i>teknisen valvonnan osa, jolla valvotaan kiinteistön turvallisuusriskejä</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kehävalvonta	områdesskydd, periferiövervakning, gränsövervakning	peripheral protection, perimeter protection	<i>ulkoalueen rajan tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	kehävalvonta	periferiövervakning, gränsövervakning	peripheral protection, perimeter protection	<i>ulkoalueen rajan tekninen valvonta</i> Ruotsin kielen termillä områdesskydd voidaan tarkoittaa myös aluevalvontaa.
Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto 1998.	kehävalvonta			<i>tietyille alueelle tapahtuvan tunkeutumisen havaitsemista erilaisilla kehävalvontalaitteilla</i> Tällaisia laitteita ovat esim. valokennokatot, mikroaaltoaita sekä aita- ja valvontalaitteet. Näillä pystytään havaitsemaan aidan taikka määrätyn linjan ylittäminen.
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	esinevalvonta; mieluummin kuin: kohdevalvonta	punktövervakning, punkttskydd	point protection, object protection	<i>esineen tai esineryhmän tekninen valvonta</i> Ruotsin kielen termillä punkttskydd voidaan tarkoittaa myös kohdevalvontaa.
Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto 1998.	kohdevalvonta			<i>yksittäisen esineen vahingoittamisen tai siirtämisen havaitsemista</i> Kohdevalvontalaitteita ovat esim. kassakaappikosketin värähtelyilmaisin ja tauluilmaisoin.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	kohdevalvonta	punktsskydd		<i>yksittäisen kohteen tekninen valvonta</i> Kohdevalvontaa on esimerkiksi holvin tekninen valvonta. Ruotsin kielen termillä punktsskydd voidaan tarkoittaa myös esinevalvontaa.

(jatkuu)

LIITE 9: Tekniseen turvallisuusvalvontaan liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	kuorivalvonta	skalövervakning, skalskydd	boundary protection	<i>sisätilaa rajoittavien pintojen ja sisään-pääsyreittien tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kuorivalvonta	skalövervakning, skalskydd	boundary protection	<i>tilaa rajoittavien pintojen ja sisään-pääsyreittien tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto 1998.	kuorivalvonta			<i>määrätyn rakennuksen tai rakennuksen osan ulkopintojen valvontaa niin, että laitteet pystyvät havaitsemaan sisään-tunkeutumisen Tällaisia laitteita ovat esim. magneettikytkin ja lasirikkoilmaisin. Näillä pystytään havaitsemaan välittömästi tunkeutuminen valvottuun tilaan, mutta ei kohteeseen kätkeytyneen henkilön liikettä.</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto 1998.	tilavalvonta			<i>valvottavassa kohteessa tapahtuvan liikkeen havaitseminen Havaitseminen tapahtuu tilavalvontalaitteilla, joita ovat esim. passiivinen infrapunailmaisin, mikroaaltoilmaisin ja yhdistelmäilmaisimet. Näillä pystytään havaitsemaan sisätiloissa liikkuminen, mutta ei saada sisälle tunkeutumisesta välitöntä ilmaisu.</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	tilavalvonta	volymövervakning, volymskydd	space protection, volumetric protection	<i>sisätilan tai sen osan tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	tilavalvonta	volymövervakning, volymskydd	space protection, volumetric protection	<i>sisätilan tai sen osan tekninen valvonta</i>

(jatkuu)

LIITE 9: Tekniseen turvallisuusvalvontaan liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	aitavalvonta	staketöverkakning	fence supervision, barrier supervision	<i>kehävalvonta, jossa ilmaisimet on sijoitettu aitaan</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	aitavalvonta	staketöverkakning	fence supervision, barrier supervision	<i>kehävalvonta, jossa ilmaisimet on sijoitettu aitaan</i> Aitaan luetaan kuuluviksi myös portit ja rajaavat seinät.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	aluevalvonta	områdesskydd, områdesövervakning	area supervision, area protection	<i>rajatun ulkoalueen tekninen valvonta</i> Ruotsin kielen termillä områdesskydd voidaan tarkoittaa myös kehävalvontaa.
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kaukovalvonta	fjärrövervakning	remote control	<i>hälytys- tai päivystyskeskuksessa etäällä sijaitsevan kohteen tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	linjavalvonta	linjeskydd, linjedetektering	line supervision	<i>kahden pisteen välisen linjan tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	paikallisvalvonta	lokalövervakning		<i>hälytys- tai päivystyskeskuksen läheisyydessä sijaitsevan kohteen tekninen valvonta</i>

Lähteet:

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1998. Rikosilmoitusjärjestelmä. Ohje 090. Helsinki: Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1993. Rikosilmoitussanasto. TSK 21. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

LIITE 10: Kulunvalvontaan ja kameravalvontaan liittyviä käsitteitä

Taulukko 7. Kulunvalvontaan ja kameravalvontaan liittyviä käsitteitä

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	kulunvalvonta	passerkontroll, passagekontroll	access control	<i>valvotun alueen rajalla tapahtuva henkilö- ja ajoneuvoliikenteeseen kohdistuva turvallisuusvalvonta</i> Kulunvalvonta voidaan toteuttaa esimerkiksi teknisen valvonnan, lukituksen tai vartiinnin avulla.
Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto 1997.	kulunvalvonta			<i>ohjataan ja valvotaan yrityksen oman henkilöstön sekä ulkopuolisten henkilöiden liikku- mista yrityksen alueilla ja tiloissa</i> Kulunvalvon- nalla sallitaan henkilöi- den pääsy niille alueille ja tiloihin, joihin heidän on työtehtäviensä kan- nalta tarpeellista päästä. Nykyaikainen kulunval- vontajärjestelmä mah- dollistaa myös joustavan työajan käytön ja sitä voidaan hyödyntää läsnäolotietona yrityksen puhelinvaihteessa.
	kulunhallinta			<i>ei määritelmää</i> Kulun- hallintaa käytetään terminä useissa organi- saatioissa kuvaamaan kulunvalvonta -käsitettä.
	kulunohjaus			<i>ei määritelmää</i> Kulunoh- jausta käytetään terminä useissa organisaatioissa kuvaamaan kulunval- vonta -käsitettä.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	kulunvalvontajärjestelmä	passerkontrollsystem, passagekontrollsystem	access control system	<i>kulunvalvontaan tarkoi- tettu ilmoitusjärjestelmä</i>
	kulunhallintajärjestelmä			<i>ei määritelmää</i> Kulun- hallintajärjestelmää käytetään terminä useissa organisaatioissa kuvaamaan kulunval- vontajärjestelmä - käsitettä
	kulunohjausjärjestelmä			<i>ei määritelmää</i> Kulunoh- jausjärjestelmää käyte- tään terminä useissa organisaatioissa ku- vaamaan kulunvalvonta- järjestelmä -käsitettä
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	kulkulupa	passersedel, passertillstånd	pass	<i>kirjallinen lupa, joka oikeuttaa luvanvaraisella alueella liikkumiseen</i>

(jatkuu)

LIITE 10: Kulunvalvontaan ja kameravalvontaan liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Vuorinen, Vironen & Leskinen 2002.	tunniste			<i>henkilökohtainen "avain", jolla henkilö pystyy avaamaan järjestelmän ohjaamat ovet, leimaamaan työaikansa jne.</i> Tunniste voi olla kortin, avaimen tai avaimenperän muotoinen. Tunnisteet voidaan jakaa kahteen ryhmään: etäluettavat (etälukijassa luettavat) ja perinteisessä lukijassa luettavat.
Sanastotyöryhmän oma	kameravalvonta; ei: videovalvonta, tv-valvonta			<i>kuvansiirtolaittein tapahtuva tekninen turvallisuusvalvonta</i> Sanastotyöryhmä suositaa.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	videovalvonta	tv-övervakning	video control	<i>kuvansiirtolaittein tapahtuva tekninen valvonta</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	videovalvonta	tv-övervakning	video control, closed-circuit television supervision, CCTV supervision	<i>kuvansiirtolaittein tapahtuva tekninen valvonta</i>
Kataja 2002.	kameravalvontajärjestelmä			<i>ei määritelmää</i>

Lähteet:

Kataja, P. 2002. Tilaturvallisuuden toteuttaminen Puolustusvoimissa. PETurv-os PAK 05:02. Helsinki: Pääesikunnan turvallisuusosasto.

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1997. Aidat, ulkoalueen suojaus ja valvonta. Ohje 087. Helsinki: Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1993. Rikosilmoitussanasto. TSK 21. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Vuorinen, A., Vironen, V. & Leskinen, M. 2002. Kulunvalvonta –ja rikosilmoitinjärjestelmät. ST-käsikirja 11. Espoo: Sähköinfo.

LIITE 11: Teknisiin järjestelmiin liittyviä käsitteitä

Taulukko 8. Teknisiin järjestelmiin liittyviä käsitteitä

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Sanastotyöryhmän oma	hälytysjärjestelmä; ei: rikosilmoitusjärjestelmä, rikosilmoitinjärjestelmä			<i>ei määritelmää</i> Sanastotyöryhmä suosittaa käytettäväksi rikosilmoitusjärjestelmä -termin sijaan.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	rikosilmoitusjärjestelmä	brottslarmsystem		<i>rikoksen havaitsemiseen ja niistä ilmoittamiseen tarkoitettu ilmoitusjärjestelmä</i>
CEA 2002.	rikosilmoitinjärjestelmä		Intruder alarm system (IAS)	<i>laitteisto, joka paljastaa ja osoittaa murtautujan tulon tai yrityksen tulla valvottuihin tiloihin</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	rikosilmoituslaitteisto	brottslarmläggning, inbrottslarmanläggning		<i>rikosilmoitusjärjestelmään kuuluva valvontalaitteisto</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	valvontalaitteisto; ei: ilmoitin, ilmoitinlaitteisto	centralutrustning		<i>ilmoitusjärjestelmään kuuluva laitteisto, joka havaitsee valvontakohteessa tapahtuvan muutoksen, laitteiston teknisen vian, häiriön tai käyttövirheen sekä lähettää havainnosta ilmoituksen ilmoituksensiirtojärjestelmään</i> Valvontajärjestelmään kuuluu mm. sähkölähteet, käyttölaite, ohjain, ohituslaitteet, ilmaisimet ja ilmoitinkeskus.
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	ilmoitinkeskus	centralapparater	detector control and indicating equipment, alarm system control board	<i>koje, joka vastaanottaa ilmaisimista tulevia tietoja ja siirtää niitä hälyttimiin tai ilmoituksensiirtolaitteistoon</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	ilmoitinkeskus; ei: keskuskoje	centralapparater	detector control and indicating equipment, alarm system control board	<i>valvontalaitteistoon kuuluva laite, joka vastaanottaa ilmaisimista tulevia ilmoituksia ja siirtää niitä ilmoituksensiirtojärjestelmään tai hälyttimiin</i> Ilmoitinkeskus voi myös tallentaa ja tarkkailla ilmaisimista tulevia ilmoituksia.

(jatkuu)

LIITE 11: Teknisiin järjestelmiin liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähde	suomi	ruotsi	englanti	Määritelmä
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	ilmoitus, hätäilmoitus	larmmeddelande	emergency call	<i>toimintaan velvollisille osoitettu avunpyyntö</i> Hätäilmoituksia ovat paloilmoitus, poliisin tai sairausauton hälyttäminen jne.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	ilmoitus	larm	alarm	<i>tiedonanto tapahtumasta tai muutoksesta</i> Ruotsin- ja englanninkieliset vastineet kattavat myös suomen kielen käsitteen hälytys.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	ilmoituksensiirtojärjestelmä	larmöverföringssystem	alarm transmission system	<i>ilmoitusten siirtoon tarkoitettu tiedonsiirtojärjestelmä</i> Ilmoituksensiirtojärjestelmä siirtää valvontalaitteistosta tulevat ilmoitukset vastaanotto- paikkaan. Ilmoituksen vastaanotto- paikka voi olla esimerkiksi valvomo tai hälytyskeskus.
CEA 2002.	ilmoituksensiirtojärjestelmä		Alarm Transmission System (ATS)	<i>laitteisto ja verkko, jolla tieto yhden tai useamman ilmoitinjärjestelmän tilasta välitetään yhteen tai useampaan hälytyskeskukseen ja josta näkyy järjestelmän tila tai järjestelmien muuttunut tila saapuneiden ilmoitusten vastaanottamisen jälkeen</i>
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	hälytin	larm	warning device	<i>laite, joka antaa hälytyksen tai varoituksen</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	hälytin	larmdon	alarm, alarm indicating device, alarm device	<i>laite, joka antaa hälytysmerkin</i>
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	äänihälytin	akustiskt larm, akustiskt larmdon	acoustic alarm, tone warning device, audible alarm device	<i>hälytin, joka antaa äänimerkin</i> Äänihälyttimiä ovat esimerkiksi hälytyskello ja sireeni.
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1993.	ilmoitusjärjestelmä	larmsystem	signal transmission system	<i>pääosin sähkötekniistä laitteista koostuva järjestelmä, joka havaitsee valvontakohteessa tapahtuvan muutoksen ja siirtää siitä ilmoituksen vastaanotto- paikkaan</i> Ilmoituksen vastaanotto- paikka voi olla esimerkiksi valvomo tai hälytyskeskus.
Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus 1989.	ilmaisain, valvontalaite	detektor	sensor, detector	<i>laite, joka havaitsee ja määrittää rajoissa ilmaisee tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen</i>
Suomen Standardoimisliitto 1998.	ilmaisain		detector	<i>laite, joka on suunniteltu tuottamaan murtosignaali tai sana- ma, kun se havaitsee vaarateki- jän aiheuttaman epänormaalin tilanteen</i>

(jatkuu)

LIITE 11: Teknisiin järjestelmiin liittyviä käsitteitä (jatkuu)

Lähteet:

CEA. 2002. Tavoitteelliset vaatimukset Ilmoitusten siirtojärjestelmille. CEA 4039: 2002-08 (fi). Pariisi: CEA Omaisuusvakuutuskomitea.

Suomen Standardoimisliitto. 1998. Hälytysjärjestelmät. Rikosilmoitusjärjestelmät. Osa 1: Yleiset vaatimukset. SFS-EN 50131-1. Helsinki: Suomen Standardoimisliitto.

Suomen Vakuutusalan Koulutus ja Kustannus. 1989. Turvallisuusalan sanasto. TSK 15. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 1993. Rikosilmoitussanasto. TSK 21. Helsinki: Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus.